

Zarząd Powiatu w Policach

**RAPORT
Z WYKONANIA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU POLICKIEGO NA LATA 2008-2011
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2015**

OPRACOWANIE:
Complex Consulting NA ZLECENIE STAROSTWA POWIATOWEGO
W POLICACH
OPRACOWANIE: Tomasz Czubara, Justyna Wojnach

POLICE, GRUDZIEŃ 2010

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. INFORMACJE O POWIECIE	5
1.1. <i>INFORMACJE OGÓLNE</i>	5
1.2. <i>KLIMAT</i>	6
1.3. <i>STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENU</i>	7
1.4. <i>UKSZTAŁTOWANIE TERENU</i>	8
1.5. <i>HYDROLOGIA</i>	9
1.6. <i>ROLNICTWO</i>	10
1.7. <i>LASY</i>	11
1.8. <i>ZALESIENIA</i>	13
1.9. <i>UPRAWY ROŚLIN ENERGETYCZNYCH</i>	14
1.10. <i>ŁOWIECTWO</i>	14
1.11 <i>OBIEKTY I OBSZARY CHRONIONE</i>	14
2. CELE POLITYKI EKOLOGICZNEJ POWIATU I STOPIEŃ ICH WYKONANIA	16
2.1. <i>CEL 1. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA</i>	18
2.1.1. Cel 1.1. Poprawa gospodarki wodnej	18
2.1.2. Cel 1.2. Ochrona powietrza	28
2.1.3. Cel 1.3. Poprawa klimatu akustycznego	37
2.1.4. Cel 1.4. Ochrona mieszkańców przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.	38
2.2. <i>CEL 2. POPRAWA GOSPODARKI ODPADAMI</i>	41
2.3. <i>CEL 3. OCHRONA GLEB PRZED NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ REKULTYWACJA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH</i>	55
2.4. <i>CEL 4. OCHRONA STREFY BRZEGOWEJ I ZAPLECZA BRZEGÓW ZALEWU SZCZECIŃSKIEGO</i>	56
2.5. <i>CEL 5. OGRANICZENIE RYZYKA WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII I MINIMALIZACJI ICH SKUTKÓW ORAZ ZWIĘKSZENIE BEZPIECZEŃSTWA CHEMICZNEGO</i>	58
2.6. <i>CEL 6. OCHRONA ZŁÓŻ KOPALIN</i>	60
2.7. <i>CEL 7. ZACHOWANIE RÓWNOWAGI EKOLOGICZNEJ W PROCESIE ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO</i>	61
2.8. <i>CEL 8. OCHRONA I RACJONALNE WYKORZYSTANIE LASÓW</i>	61
2.9. <i>CEL 9. WZMOCNIENIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM I PODNIESIENIE ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW</i>	73
PODSUMOWANIE	82

SPIS SKRÓTÓW UŻYTYCH W OPRACOWANIU

GIOŚ	- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
PGO	- plan gospodarki odpadami
PPGO	- powiatowy plan gospodarki odpadami
WPGO	- wojewódzki plan gospodarki odpadami
POŚ	- program ochrony środowiska
PPOŚ	- powiatowy program ochrony środowiska
WPOŚ	- wojewódzki program ochrony środowiska
PZON	- punkt zbierania odpadów niebezpiecznych
Mg	- megagram
MŚ	- Ministerstwo Środowiska
NFOŚiGW	- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
GUS	- Główny Urząd Statystyczny
SIGOP	- System Informacji Gospodarki Odpadami Przemysłowymi
WIOŚ	- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WFOŚiGW	- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Z. Ch. Police	- Zakłady Chemiczne „Police” SA

WSTĘP

Podstawę prawną do opracowania raportu z wykonania „Programu ochrony środowiska Powiatu Polickiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015” stanowi art. 18 ust. 2 ustawy - Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.). Ustawa nakłada na Zarząd Powiatu obowiązek wykonania raportu co 2 lata. Ustawa Prawo ochrony środowiska nie określa wymagań dotyczących formy i struktury raportu.

Podstawę do sporządzenia niniejszego raportu stanowią:

- uchwała Nr XX/142/2004 Rady Powiatu w Policach z dnia 3 września 2004 r. w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego. Raport opiera się o analizę oraz monitoring realizacji PPOŚ;
- uchwała Nr XXVI/179/2009 Rady Powiatu w Policach z dnia 27 lutego 2009 r. w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015.

Raport został wykonany w oparciu o:

- Strategia Rozwoju Powiatu Polickiego
- Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego
- Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego
- Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Polickiego oraz gmin: Police, Kołbaskowo, Dobra, Nowe Warpno
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego oraz gmin: Police, Kołbaskowo, Dobra, Nowe Warpno
- Sprawozdanie z realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Polickiego
- Dane z WIOŚ
- Dane z GUS.

1. Informacje o Powiecie

1.1. INFORMACJE OGÓLNE

Powiat Policki leży po lewej stronie Odry, granicząc od zachodu z Republiką Federalną Niemiec, natomiast od południa i wschodu ze Szczecinem i gminą Gryfino. Takie położenie jest bez wątpienia niezwykle korzystne ze względów gospodarczych, bowiem zarówno stolica województwa jak i miasta Meklemburgii stanowią strategiczne rynki zbytu dla firm zlokalizowanych na terenie Powiatu. Są również ośrodkami, w których zatrudnienie znajduje kilkanaście tysięcy ludzi zamieszkałych w Policach i gminach wchodzących w skład Powiatu.

W skład Powiatu wchodzi:

- gmina Dobra (wiejska),
- gmina Kołbaskowo (wiejska),
- gmina Nowe Warpno (miejsko – wiejska),
- gmina Police (miejsko – wiejska).

Na terenie obejmującym ok. 664 km² zamieszkuje ponad 63 tysięcy osób, co daje w przybliżeniu 95 mieszkańców/km².

Obszar Powiatu jest wysoce zróżnicowany pod względem gospodarczym, przyrodniczym oraz społecznym.

Miasto oraz gmina Police jest najbardziej uprzemysłowioną częścią Powiatu, działają tutaj przede wszystkim Z.Ch. "Police" SA, ale także wiele firm przemysłowych, budowlanych i transportowych. Swoje siedziby mają tutaj oddziały banków, urzędy pocztowe, urząd skarbowy, zakład energetyczny i gazowy.

Gminy Dobra i Kołbaskowo mają charakter głównie rolniczy, chociaż sytuacja powoli się zmienia dzięki przeprowadzanym wielu inwestycjom, których z każdym rokiem jest coraz więcej. Gminy te stanowią atrakcyjne miejsce inwestycji budowlanych i gospodarczych, a przejścia graniczne w Kołbaskowie, Lubieszynie i Rosówku sprzyjają rozkwitowi przygranicznego handlu oraz turystyki.

Z kolei gmina Nowe Warpno z uwagi na niewielki obszar, jaki zajmuje jest najrzadziej zaludniona. Ponad połowę powierzchni gminy zajmują Zalew Szczeciński oraz Jezioro Nowowarpieńskie, natomiast 75 % lądowej jej części stanowi Puszcza Wkrzańska. Takie wyjątkowe położenie wraz z morskim przejściem granicznym sprawia, że gmina Nowe Warpno jest niezwykle atrakcyjna pod względem turystycznym.

1.2. KLIMAT

Obszar, na którym znajduje się Powiat charakteryzuje się morskim, łagodnym klimatem. Największy wpływ nań mają Zalew Szczeciński, dolina rzeki Odry oraz Puszcza Wkrzańska. Średnia wilgotność powietrza oscyluje w granicach 70 %, natomiast wiatry wieją zwykle z kierunku zachodniego, rzadziej zaś z północnego.

Niestety często na terenie Powiatu występują, także niekorzystne zjawiska, takie jak: posuchy, mgły i - w okresie jesienno - zimowym - gołoledzie, przymrozki oraz intensywne opady deszczu i śniegu. Wg badań przeprowadzanych przez stację meteorologiczną w Szczecinie - Dąbiu (Tabela 1) roczna średnia temperatura dla powiatu wynosi ok. 9 °C, co przy dużej wilgotności powietrza stwarza korzystne warunki dla uprawy roślin okopowych, a także roślinności drzewiastej.

Tabela 1 Dane klimatyczne

Parametr	Wartość
Średnia roczna temperatura	8,9°C
Średnia temperatura od kwietnia do września	14,6°C
Długość zimy	45-50 dni
Długość okresu wegetacyjnego	215-220 dni
Roczny czas trwania nasłonecznienia	1668 godzin
Ilość opadów w roku	550 mm
Średnia liczba dni z pokrywą śniegu	19 dni

1.3. STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENU

Poniższa tabela pokazuje, że ponad 35 % obszaru Powiatu Polickiego zajmują lasy, wody ok. 20 % , a użytki rolne niecałe 30 %. Jak można się spodziewać najmniej użytków rolnych posiada gmina Nowe Warpno, a najwięcej gminy Dobra oraz Kołbaskowo. Sytuacja odwraca się diametralnie w aspekcie zalesienia i nawodnienia poszczególnych gmin.

Z uwagi na znaczne zmniejszenie hodowli zwierząt pastwiskowych, znaczna część terenów zielonych podlega degradacji, co prowadzi do rozwoju sitowia, turzyc oraz trzciny.

Tabela 2 Użytkowanie ziemi w Powiecie Polickim

Typ	Rodzaj	Obszar w ha
Użytki rolne	Grunty orne	13815
	Sady	160
	Łąki	4167
	Pastwiska	1618
Lasy i grunty leśne	Lasy	22572
	Zarośla i inne	730
Wody	Powierzchniowe płynące	712
	Morskie zewnętrzne	12192
	Powierzchniowe stojące	118
Tereny komunikacyjne		1893
Użytki kopalne		2
Tereny osiedlowe		1894
Nieużytki		3321
Tereny różne		3223
Suma		66416

Tabela 3 Klasy gruntu

Klasa gruntu	Obszar w ha	Udział procentowy %
Klasa II	573	2,9
Klasa III	4071	20,6
Klasa IV	8062	40,8
Klasa V	5059	25,6
Klasa VI	1995	10,1
Suma	19760	100,0

Gminom wiejskim przypisuje się II, III i IV klasę gruntów, natomiast miejsko-wiejskim w przeważającej części - tylko V oraz VI (Tabela 3). Ilość hektarów oraz

procentowy udział poszczególnych klas gruntów w Powiecie przedstawia powyższa tabela. Gleby o dobrej jakości w gminach Dobra oraz Kołbaskowo wedle badań przeprowadzonych na ich terenie, powstały z materiałów morenowych i aluwialnych. Dominują tam przede wszystkim gliny zwałowe oraz piaski powstałe na bazie gliny zwałowej. W pozostałych dwóch gminach - Police i Nowe Warpno - piasek rzeczny w 85 % jak i tarasy akumulacyjne, zalegające równiny zastoiskowe to utwory geologiczne, które przeważają na tym terenie.

Warto również wspomnieć, że wzdłuż rzeki Odry występują ciężkie mady i gleby mułowo - torfowe.

1.4. UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Tereny Powiatu Polickiego zostały ukształtowane w głównej mierze przez zlodowacenie bałtyckie. Pozostawiło ono pasmo wzniesień moreny czołowej i płyty moreny dennej, natomiast wody spływające z lodowca pocięły obszar dolinami, w zagłębieniach których powstały oczka wodne i torfowiska. Największe z nich powstały wzdłuż doliny rzeki Odry i Zalewu Szczecińskiego, nadając tym terenom wyjątkowy geomorfologiczny charakter. Najbardziej urozmaiconą rzeźbę posiada część południowa Powiatu, w której możemy wyróżnić następujące formy rzeźby terenu:

- formy pochodzenia lodowcowego to wzgórza morenowe,
- formy pochodzenia wodnolodowcowego to równiny erozyjno - akumulacyjne i zagłębienia,
- formy pochodzenia eolicznego to wydmy i kompleksy wydym i równiny piaskowe,
- formy pochodzenia rzecznoego to dno dolin rzecznych, dolinki, parowy, młode rozcięcia erozyjne,
- formy pochodzenia jeziornego to równiny jeziorne,
- formy utworzone przez roślinność to równiny torfowe.

1.5. **HYDROLOGIA**

Warunki hydrologiczne związane są z rzeźbą terenu, wyznaczającą powierzchniowy układ sieci wodnej. Na obszarze Powiatu możemy wyszczególnić następujące wody powierzchniowe, które mają największy wpływ na stosunki wodne na tym terenie. Należą do nich:

- Zalew Szczeciński,
- Rostoka Odrzańska,
- rzeka Odra,
- rzeka Gunica,
- Jezioro Świdwie,
- Jezioro Nowowarpieńskie,
- Jezioro Myśliborskie,
- Jezioro Wielkie Karpino.

Zalew Szczeciński stanowi przejściowy zbiornik wód - głównie rzeki Odry, a także jest obszarem, do którego wdzierają się wody morskie, co powoduje znaczny wzrost poziomu wód w Zalewie. Prowadzi to do podtopień terenów niżej położonych. Rzeka Odra płynie od Jeziora Dąbie szerokim korytem i rozgałęzia się na szeroki Kanał Skolwiński oraz wąski Kanał Policki. Nurt przedzielony jest pasmem wysp. Za ujście Odry uważa się południowy kraniec Rostoki Odrzańskiej, która graniczy od północy z Zalewem Szczecińskim.

Na obszarze Puszczy Wkrzańskiej istnieje szereg zbiorników i oczek wodnych, a ich powierzchnia liczy od kilku arów do kilku hektarów. Pełnią one ważną rolę jako środowisko bytowania szeregu gatunków roślin i zwierząt, są także ważnym elementem krajobrazowym. Duży wpływ na stosunki wodne mają torfowiska i tereny leśne. Największe torfowiska znajdują się wzdłuż Rostoki Odrzańskiej i w okolicy Jeziora Świdwie oraz mniejsze występują na terenie Puszczy Wkrzańskiej. Na terenie gminy Dobra występują częściowo udokumentowane surowce naturalne: piaski, pospółki i złoża torfów w zlewni rzeki Gunicy oraz torfowisko „Wołczkowo”.

Zagrożenie powodziowe występuje wzdłuż rzeki Odry Zachodniej, Róztoki Odrzańskiej, Zalewu Szczecińskiego oraz Jeziora Nowowarpieńskiego, dla których to zagrożenie jest szczególnie duże, gdy następuje nałożenie się wszystkich czynników opadowych, roztopowych, zatorowych i sztormowych na Bałtyku. Wpływ wód rzeki Odry Zachodniej, Róztoki Odrzańskiej, Zalewu Szczecińskiego oraz Jeziora Nowowarpieńskiego sięga terenów położonych wzdłuż tych wód i nie występuje na dolnych obszarach. Na pozostałym obszarze zagrożenie powodziowe (na obszarze rzeki Gunicy i innych mniejszych rzek i cieków) dotąd było bardzo małe.

1.6. ROLNICTWO

Rolnictwo stanowi niezwykle ważny czynnik kształtujący stateczny i zrównoważony rozwój, tak obszarów wiejskich jak i całego Powiatu. Wpływ na zanieczyszczenie środowiska mają metody upraw, nawożenie oraz rodzaj prowadzonej technologii hodowli (produkcji) zwierząt. Pomimo korzystnych warunków przyrodniczych oraz ekonomicznych - głównie dzięki dopłatom bezpośrednim z Unii Europejskiej - rolnictwo, szczególnie w gminie Dobra i Kołbaskowo, przeżywa swoisty regres. Zmniejszyła się produkcja roślinna i radykalnie produkcja zwierzęca, wzrósł obszar odłogów (około 30% wg danych Ośrodka Doradztwa Rolniczego). Spadło zapotrzebowanie na działalność o charakterze przetwórczym i usługowym z zakresu rolnictwa.

Wymienione wyżej gminy wiejskie Dobra i Kołbaskowo, zmniejszają obszar użytków rolnych, m.in. poprzez sprzedaż ziemi, głównie nabywcom ze Szczecina, pod budownictwo mieszkaniowe i towarzyszące. Warto również wspomnieć o tym, że po zakończeniu w Powiecie procesu restrukturyzacji gospodarstw rolnych na rzecz Agencji Własności Skarbu Państwa, w większej części wydzierżawiono je, w drodze przetargu, osobom fizycznym i spółkom.

Dzierżawcy są głównie nastawieni na produkcję roślinną, odchodząc od hodowli zwierząt. Poza produkcją zwierzęcą rozwija się produkcję warzyw gruntowych i szklarniowych na potrzeby aglomeracji szczecińskiej i miasta Police.

W rolnictwie na terenie Powiatu dużą rolę zaczyna pełnić produkcja ekologiczna. Dosyć istotny aspekt w rolnictwie stanowi również prowadzenie i rozwój gospodarstw agroturystycznych, na obszarze których, z uwagi na charakterystyczne warunki przyrodniczo - ekologiczne, nie prowadzi się zintensyfikowanej produkcji rolniczej.

1.7. LASY

Szczególną - nie do przecenienia - rolę w ochronie ekosystemów leśnych, ich biocenoz oraz zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych odgrywają tereny chronione i rezerваты leśne. Lasy spełniają w sposób naturalny bardzo różnorodne funkcje:

- *funkcje ekologiczne (ochronne)* - zapewniające stabilizację stosunków wodnych, ochronę gleb przed erozją, kształtują klimat, stabilizują układ atmosfery, tworząc warunki do zachowania potencjału biologicznego gatunków i ekosystemów, wzbogacając różnorodność i złożoność krajobrazu;
- *funkcje produkcyjne* - polegające na pozyskiwaniu drewna z zachowaniem odnawialności, pozyskiwaniu nieдрzewnych użytków z lasu, prowadzeniu gospodarki łowieckiej oraz rozwijaniu turystyki;
- *funkcje społeczne* - które służą kształtowaniu korzystnych warunków zdrowotnych i rekreacyjnych dla społeczeństwa.

Spełniając różnorodne funkcje, lasy mają istotne znaczenie gospodarcze i są kluczowym elementem bezpieczeństwa ekologicznego, szczególnie właśnie w Powiecie Polickim, gdzie występuje duża koncentracja zanieczyszczeń atmosferycznych.

Lasy zajmują powierzchnię 23 302 ha, co stanowi ogółem 33,8% lesistości. Największe obszary lasów występują w gminie Nowe Warpno, a ich powierzchnia wynosi 7718 ha. Po odliczeniu obszarów wodnych Zalewu Szczecińskiego, łącznie z Jeziorem Nowowarpieńskim, lesistość tej gminy wynosi 80%. Duży obszar lasów występuje także w gminie Police (12 404 ha), co kształtuje stopień lesistości na poziomie 55%. Natomiast lesistość w gminie Kołbaskowo i Dobra wynosi 7,1%.

Przeciętny wiek drzewostanu wynosi około 55 lat. Gospodarkę leśną na obszarze gmin: Dobra, Nowe Warpno i Police prowadzi Nadleśnictwo Trzebież z siedzibą w Zalesiu, a w gminie Kołbaskowo - Nadleśnictwo Gryfino.

Ze względu na to, że większość lasów spełnia rolę lasów ochronnych, gospodarka leśna polega na prowadzeniu zabiegów pielęgnacyjnych, a w mniejszym stopniu na pozyskiwaniu drewna. Gospodarka leśna prowadzona jest zgodnie z planem urządzenia gospodarstwa leśnego w Trzebieży i Gryfinie. Przeważająca część lasów wchodzi w skład należący do kompleksu Puszczy Wkrzańskiej i podlega nadzorowi Nadleśnictwa Trzebież. Na terenie Powiatu występują przeważnie lasy mieszane. Drzewostany liściaste zostały w znacznym stopniu przekształcone w lasy sosnowe z domieszką gatunków obcych - przeważnie świerka pospolitego i czeremchy amerykańskiej. W przeszłości dominowały, a przynajmniej zajmowały znaczny większy areał, lasy liściaste. Głównym gatunkiem budującym drzewostan jest olsza czarna, występująca w domieszce z brzozą i miejscami z dębem szypułkowym. Na terenie Powiatu występuje zespół łągu jesionowo - olszowego, szczególnie na mokrych glebach mułowo - glejowych.

W lasach absorpcja pyłów wynosi 30 - 50%, a tłumienie fal akustycznych wynosi 70 - 100%, a także następuje absorpcja substancji gazowych do 85% amin, azotanów, fluoru i dwutlenku siarki. Tereny leśne Powiatu to bory porastające piaski luźne charakteryzujące się dużą przepuszczalnością wody. Rejony niegdyś bardziej obfitujące w wodę pocięte są głębokimi rowami melioracyjnymi, w stanie osuszonym.

W lasach Powiatu wyodrębniono dwa bory: bór świeży i bór bagienny. W borze świeżym gatunkiem panującym jest sosna pospolita. Warstwa krzewów składa się z brzozy brodawkowatej i jarzębiny. Bór bagienny buduje głównie sosna niskiej bonitacji, a warstwa krzewów tworzy podrost brzozy omszonej i wierzby uszatej. Las bukowo - dębowy jest najpospolitszym zbiorowiskiem leśnym na terenie Puszczy Wkrzańskiej. Drzewostan w płatach zbliżonych do postaci naturalnej buduje dąb szypułkowy i brzoza, a w domieszce jest sosna i buk. W północnej części powiatu występują zbiorowiska zaroślowe. Zespoły te występują wokół jezior i koło obszarów wilgotnych, na glebach torfowych lub

torfowo-mineralnych. W drzewostanie dominuje także olsza czarna i jesion wyniosły, a w warstwie krzewów podszyt olszy, jesionu i dębu oraz dziki bez czarny.

Na terenie Powiatu występują różnego rodzaju kręgowce, takie jak: ryby, płazy, gady, ptaki i ssaki. Ptaki są tą grupą kręgowców, którą jest stosunkowo łatwo obserwować i stanowi ona najliczniejszą reprezentowaną gromadę spośród kręgowców. Na terenie powiatu stwierdzono 190 gatunków ptaków objętych ochroną. Zanotowano również występowanie 36 gatunków ssaków, w tym 13 objętych ochroną gatunkową. Fauna kręgowców jest niezwykle bogata i zróżnicowana. Wpływ na to mają potężne zbiorniki wodne Zalewu Szczecińskiego, Rostoki Odrzańskiej i jezior oraz rozległe tereny wodno-bagienne. Natomiast niekorzystne dla fauny tego terenu jest sąsiedztwo dużych skupisk ludzkich, a mianowicie miasta Szczecina i Polic, a także coraz większe natężenie ruchu samochodowego i turystycznego.

Brak odpowiednich zabezpieczeń i przepustów dla wędrujących zwierząt oraz duży ruch pojazdów sprawiły, że gady, płazy i drobne ssaki próbujące przekroczyć bariery w postaci dróg, często zostają rozjechane przez pojazdy mechaniczne.

1.8. ZALESIENIA

W zakresie gospodarki leśnej przewiduje się zachowanie funkcji ochronnej lasu w następujących kategoriach ochronności:

I. Lasy stanowiące rezerваты przyrody:

- rezerваты cennej roślinności szuwarowej,
- stanowiska lęgowe ptaków chronionych.

II. Lasy uznane za ochronne z tytułu:

- funkcji wodochronnej,
- położenia w sąsiedztwie miasta,
- drzewostanów nasiennych wyłączonych,
- cennych fragmentów rodzimej przyrody,
- ostoj zwierząt chronionych, podlegających ochronie gatunkowej.

1.9. UPRAWY ROŚLIN ENERGETYCZNYCH

Na terenie Powiatu występuje znaczna ilość ugorów, które planuje się częściowo zagospodarować. Taką formą zagospodarowania tych gruntów, poza wyżej wspomnianym zalesieniem, może być uprawa roślin energetycznych. Rośliny te mają małe wymagania środowiskowe, a przynoszą nieporównywalnie więcej korzyści.

Do zakładania plantacji energetycznych używa się takich roślin, jak:

- róża (*Rosa multiflora*),
- wierzba energetyczna,
- malwa pensylwańska.

Planowa wielkość nasadzeń to około 3000 ha. Poza wyżej wymienionymi nasadzeniami biomasę stanowić będzie drewno opałowe i odpadowe o niskiej wartości, pozyskiwane w lasach Powiatu Polickiego. Zagospodarowanie biomasy będzie się wiązało z przebudową istniejących kotłowni, co niewątpliwie wpłynie na poprawę środowiska.

1.10. ŁOWIECTWO

Obszar Powiatu jest bogaty w zwierzynę łowną. Gospodarka łowiecka wymaga prowadzenia prawidłowej działalności przez regulację stanu zwierzyny łownej do poziomu niezagrażającego celom hodowli i ochrony lasów oraz pól uprawnych, przez coroczne wykonywanie planowanych odstrzałów.

1.11 OBIEKTY I OBSZARY CHRONIONE

Na terenie gminy Kołbaskowo, znajdują się niewielkie obszary Parku Krajobrazowego Doliny Dolnej Odry, powołanego rozporządzeniem Nr 4/93 Wojewody Szczecińskiego z dnia 19 maja 1993 r., zmienionego zarządzeniem Wojewody Zachodniopomorskiego nr 9/2005 z dnia 25 maja 2005 r. Park zajmuje powierzchnię 6009 ha, w tym 1262 ha na terenie Powiatu Polickiego.

Ponadto w Powiecie Polickim znajdują się cztery rezerваты przyrody (zob. Tabela 4).

Tabela 4 Rezerваты przyrody

Nazwa	Powierzchnia w ha	Gmina	Typ rezerwatu	Cel ochrony
Wzgórze Widokowe nad Międzyodrzem	4,19	Kołbaskowo	krajobrazowy	Zachowanie wzgórza stanowiącego wysoki brzeg doliny Odry
Kanał Kwiatowy	3,00	Kołbaskowo	florystyczny	Zachowanie stanowisk rzadkich gatunków roślin wodnych i błotnych
Kurowskie Błota	30,63	Kołbaskowo	faunistyczny	Zachowanie miejsc lęgowych ptaków gnieźdzących się na tym terenie
Świdwie	891,28	Police, Dobra	faunistyczny	Zachowanie zarastającego jeziora Świdwie oraz przyległych lasów i innych gruntów stanowiących ostoję licznych gatunków ptaków

Użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody, leżące na terenie Powiatu Polickiego wymieniono poniżej:

Tabela 5 Użytki ekologiczne

Nazwa	Powierzchnia w ha	Położenie	Gmina	Cel ochrony
Łysa Wyspa	8,09	Wyspa na Zalewie Szczecińskim	Nowe Warpno	Ochrona cennych pozostałości naturalnych ekosystemów, mających szczególne znaczenie dla ochrony rzadkich gatunków roślin oraz ginących gatunków zwierząt
Półwysp Podgrodzie	28,21	Południowo-zachodnie wybrzeże Zalewu Szczecińskiego	Nowe Warpno	Ochrona cennych pozostałości naturalnych ekosystemów, mających szczególne znaczenie dla ochrony rzadkich gatunków roślin oraz ginących gatunków zwierząt

Tabela 6 Pomniki przyrody

Lp.	Nazwa gatunku	Liczba obiektów	Gmina	Miejscowość	Właściciel
1.	Dąb bezszypułkowy	1	Nowe Warpno	Brzózki	Posesja prywatna
2.	Lipa drobnolistna	6	Nowe Warpno	Nowe Warpno ul. Szczecińska	Posesja prywatna

2. CELE POLITYKI EKOLOGICZNEJ POWIATU I STOPIEŃ ICH WYKONANIA

W powiecie i gminach prowadzony jest monitoring środowiska we współpracy z WIOŚ. W jego ramach prowadzone są badania monitorujące np.: jakość powietrza, stan jakości wód w poziomach wodonośnych dostarczających wodę pitną. Do monitorowania różnych zmian zachodzących w środowisku zobowiązane są ponadto podmioty gospodarcze korzystające ze środowiska (np. Z.Ch. Police i inne), mogące znacząco oddziaływać na różne elementy środowiska naturalnego, w tym powietrze, wodę lub glebę. Z. Ch. Police systematycznie prowadzą monitoring środowiska naturalnego, tj.: badania wód powierzchniowych, wód podziemnych, jakości powietrza, ilości odprowadzanych zanieczyszczeń do atmosfery, badania hałasu oraz środowiska pracy. Ocena otrzymywanych wyników pomaga w podejmowaniu odpowiednich działań, mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska. Zakłady zrealizowały szereg inwestycji, które doprowadziły do całkowitego wyeliminowania przekroczeń dopuszczalnych wartości emisji zanieczyszczeń. Częstotliwość badań prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz innych typów monitoringu, uzależniona jest od wielu często powiązanych wzajemnie ze sobą czynników. Rozmieszczenie punktów monitoringu jest uzależnione od różnych czynników, podobnie jak częstotliwość przeprowadzanych badań pobranych próbek. Kontrola wszystkich składników środowiska prowadzona jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie. Ponadto, na terenach gmin monitoring przeprowadzany jest na zlecenie władz gminnych.

Na terenie Powiatu monitoring polega głównie na:

- kontroli przestrzegania przepisów o ochronie środowiska i racjonalnym użytkowaniu zasobów przyrody,
- kontroli przestrzegania decyzji ustalających warunki użytkowania środowiska,
- udziału w postępowaniu dotyczącym lokalizacji inwestycji,
- udziału w przekazywaniu do eksploatacji obiektów, które mogą pogorszyć stan środowiska oraz urządzeń chroniących środowisko przed zanieczyszczeniem,

- podejmowaniu decyzji wstrzymujących działalność prowadzoną z naruszeniem wymagań związanych z ochroną środowiska lub naruszeniem warunków korzystania ze środowiska,
- współdziałaniu w zakresie ochrony środowiska z innymi organami kontrolnymi, organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości oraz organami administracji państwowej i rządowej, a także organizacjami społecznymi i opiekunami społecznymi,
- organizowaniu i koordynowaniu monitoringu ochrony środowiska w gminach,
- prowadzeniu badań jakości środowiska, obserwacji i oceny jego stanu oraz zachodzących w nim zmian,
- opracowywaniu i wdrażaniu metod analityczno-badawczych i kontrolno-pomiarowych,
- inicjowaniu działań tworzących warunki zapobiegania poważnym awariom oraz usuwania ich skutków i przywracania środowiska do stanu właściwego.

Tabela 7 Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej wg kierunków inwestowania

	ogółem	ochrona wód	ochrona powietrza	ochrona powierzchni ziemi
	2008	2008	2008	2008
	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]
Powiat Policki	37 731,8	22 927,2	13 498,3	938,4

Źródło: Dane GUS-u za lata 2007-2009. www.stat.gov.pl

Tabela 8 Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska wg źródeł finansowania

	na ochronę środowiska									
	środki własne		środki z budżetu centralnego		fundusze ekologiczne		kredyty pożyczki krajowe		inne środki	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]
Powiat Policki	15 406,9	10 246,9	6,0	0	1 302,3	12 511,9	26,7	0	225,7	106,6

Źródło: Dane GUS-u za lata 2007-2009. www.stat.gov.pl

Tabela 9 Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej wg źródeł finansowania

	na gospodarkę wodną							
	środki własne		środki z budżetu województwa		fundusze ekologiczne		inne środki	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]
Powiat Policki	1 855,0	608,1	0	103,4	1 094,9	199,9	130,3	199,9

Źródło: Dane GUS-u za lata 2007-2009. www.stat.gov.pl

2.1. CEL 1. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA

2.1.1. Cel 1.1. Poprawa gospodarki wodnej

W zakresie gospodarki wodnej wyodrębniono dwa cele średniookresowe:

- poprawa jakości wód i osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych,
- racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych oraz ochrona przed skutkami powodzi i suszy.

2.1.1.1. WODY POWIERZCHNIOWE

W 2009 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie wykonał po raz drugi ocenę stanu wód powierzchniowych w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008), które dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia Dyrektywy 2000/60/WE (Ramowej Dyrektywy Wodnej - RDW).¹ Wymaga ono dokonania oceny stanu ekologicznego, elementów fizykochemicznych, stanu chemicznego i stanu jakości wód. W załącznikach od 1, 2, 3, 4, 5 i 8 do rozporządzenia zamieszczono wartości graniczne dla poszczególnych klas. Wartości z załączników od 1 do 4 do rozporządzenia zróżnicowane są w zależności od kategorii wód i typów jednolitych części wód. Stan ekologiczny wód powierzchniowych oceniono na podstawie wyników badań elementów biologicznych, fizykochemicznych i substancji szczególnie szkodliwych. W ocenie stanu ekologicznego nie uwzględniono oceny hydromorfologicznej z powodu braku opracowanych metodyk.

Ocena stanu dla elementów fizykochemicznych przeprowadzona została w oparciu o wyniki badań wskaźników wymienionych w załączniku 1, 2, 3 i 4 do rozporządzenia. Oceniane elementy fizykochemiczne (wspierające elementy

¹ Informacja o stanie środowiska w Powiecie Polickim w 2009 roku. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie. Szczecin 2010.

biologiczne) podzielone zostały na grupy wskaźników charakteryzujących stan fizyczny, warunki tlenowe i zanieczyszczenia organiczne, zasolenie, zakwaszenie i warunki biogenne. Rozporządzenie rozróżnia wartości graniczne dla klasy I i II, z wyłączeniem jezior, dla których ustalone są wartości graniczne jedynie dla klasy II. Jeśli wyniki badań nie spełniają kryteriów dla klasy II - jakość wód ocenia się jako „poniżej stanu dobrego”. Zgodnie z rozporządzeniem, w przypadku gdy stan elementu biologicznego jakości wód jest umiarkowany (III klasa), słaby (IV klasa) lub zły (V klasa), wówczas nadaje się taki sam stan ekologiczny wód. Natomiast, gdy stan wskaźnika biologicznego jakości wód jest bardzo dobry (I klasa) lub dobry (II klasa) w ocenie stanu ekologicznego należy uwzględnić również stan wskaźników fizykochemicznych (załącznik 1, 2, 3 i 4 do rozporządzenia) oraz wskaźników substancji szczególnie szkodliwych (załącznik 5 do rozporządzenia). Ocenę końcową stanu wód (stan dobry lub zły) przeprowadza się na podstawie oceny stanu ekologicznego i stanu chemicznego (załącznik 8 do rozporządzenia). W przypadku, gdy stan ekologiczny jest umiarkowany, słaby lub zły, wówczas stan wód klasyfikuje się jako zły. Natomiast, gdy stan ekologiczny jest dobry lub bardzo dobry wówczas rozpatruje się również wyniki oceny stanu chemicznego wód rzeki. W 2009 roku jakość rzek Powiatu Polickiego kontrolowano na 4 stanowiskach pomiarowych. Dwa z nich: na Odrze Zachodniej - powyżej Szczecina (most na autostradzie) oraz w rejonie ujścia do Rostoki Odrzańskiej (m. Police), usytuowane są w jednolitej części wód (jcw)² „Odra od Odry Zachodniej do ujścia”. Ponadto badano wody Myśliborki przed ujściem do jeziora Nowowarpieńskiego - jcw „Myśliborka z jeziorem Myśliborskim Wielkim” oraz wody ujściowego odcinka Gunicy (m. Jasienica) – jcw „Gunica od Rowu Wołczkowskiego do ujścia”. Na stanowiskach tych realizowano program monitoringu diagnostycznego (MD), operacyjnego (MO) oraz badania wód według ich funkcji gospodarczej: wody przeznaczone na cele wodociągowe (MP), wody będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (MR). Oprócz wskaźników fizykochemicznych i biologicznych, prowadzone były badania substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz badania substancji priorytetowych, w zakresie

² „Jednolita część wód powierzchniowych” oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych.

dostosowanym do możliwości finansowych i technicznych laboratoriów WIOŚ w Szczecinie.

Ocenę elementów biologicznych w Powiecie Polickim, przeprowadzono na podstawie wyników badań chlorofilu „a” i wskaźnika okrzemkowego IO. Wyniki oceny chlorofilu, wskazują na dobry (II klasa) stan wód ujściowego odcinka Odry (jcw Odra od Odry Zachodniej do ujścia). Wskaźnik okrzemkowy IO, na podstawie którego przeprowadzono ocenę jakości jcw Myśliborka z jeziorem Myśliborskim Wielkim, również wskazuje na dobry stan biologiczny tej części wód.

Ocena elementów fizykochemicznych przeprowadzona została w oparciu o wyniki badań wskaźników wymienionych w załączniku 1 do rozporządzenia. W świetle wymagań rozporządzenia jakość badanych wód oceniono „poniżej stanu dobrego”. Wartości graniczne dla dobrego stanu wód (II klasa) na wszystkich stanowiskach przekraczały stężenia wskaźników charakteryzujących zanieczyszczenia organiczne. Ponadto w wodach Myśliborki wartości graniczne dla stanu dobrego przekroczyło stężenie azotu ogólnego Kjeldahla.

Występowanie stężeń wskaźników charakteryzujących warunki biogenne oraz warunki tlenowe i zanieczyszczenia organiczne (BZT5, OWO) powyżej wartości określonej dla dobrego stanu wód (II klasa) świadczą o eutrofizacji wód.

Badania substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz substancji priorytetowych (załączniki 5 i 8 rozporządzenia) prowadzono w ograniczonym zakresie. Lista wykonanych oznaczeń dostosowana była do wymagań wynikających z innych dyrektyw (woda dla bytowania ryb i na cele wodociągowe).

Na stanowisku pomiarowo kontrolnym Odra Zachodnia autostrada, w jcw Odra od Odry Zachodniej do ujścia, stwierdzono przekroczenie wartości granicznej określonej dla wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych – WWA (załącznik nr 8 do rozporządzenia), co spowodowało zakwalifikowanie stanu chemicznego wód poniżej dobrego.

WWA są zanieczyszczeniami zarówno antropogenicznymi, jak i naturalnymi. Naturalnym źródłem zanieczyszczenia są samoistne pożary roślinności, w trakcie których WWA powstają jako produkty niepełnego spalania. Ponadto WWA mogą

być wytwarzane przez niektóre bakterie i rośliny, a także mogą powstawać w osadach dennych w warunkach beztlenowych.

Antropogeniczne źródła zanieczyszczeń wód WWA to przede wszystkim przeróbka paliw, zwłaszcza ropy naftowej i węgla. Drugie istotne źródło zanieczyszczeń antropogenicznych związane jest z komunikacją samochodową, ponieważ ścieki opadowe z dróg i autostrad mogą zawierać podwyższone ilości tych substancji.

Na podstawie sklasyfikowanych elementów biologicznych, fizykochemicznych i wyników badań substancji szkodliwych z załącznika 5, dokonano klasyfikacji stanu ekologicznego wód. Wodom, w których jeden lub więcej wskaźników z grupy elementów fizykochemicznych przekracza wartość graniczną dla klasy II albo jeden lub więcej wskaźników z załącznika 5 do rozporządzenia przekracza wartość graniczną dla stanu dobrego i stanu wyższego niż dobry nadaje się III klasę stanu ekologicznego (stan umiarkowany). Zgodnie z tym zapisem wody w jcw Odra od Odry Zachodniej do ujścia i Myśliborka z jeziorem Myśliborskim Wielkim zakwalifikowano do umiarkowanego stanu ekologicznego (III klasa). Wody jcw Gunica od Rowu Wołczkowskiego do ujścia nie zostały sklasyfikowane pod względem stanu ekologicznego, z powodu braku badań biologicznych. Ocenę końcową stanu wód (stan dobry lub zły) przeprowadzono na podstawie oceny stanu ekologicznego i stanu chemicznego (załącznik 8 do rozporządzenia). Woda osiąga dobry stan wówczas, gdy wszystkie oceny są co najmniej dobre. Ze względu na umiarkowany stan ekologiczny (III klasa), stan wód jcw Odra od Odry Zachodniej do ujścia i Myśliborka z jeziorem Myśliborskim Wielkim, oceniono jako zły. Zła ocena wód jcw Gunica od Rowu Wołczkowskiego do ujścia wynika ze złej oceny jednego elementu fizykochemicznego - OWO (ogólny węgiel organiczny, będący sumą węgla zawartego w związkach organicznych). Pozostałe badane wskaźniki fizykochemiczne były w granicach I i II klasy. Niestety nie można wskazać jednoznacznie przyczyny przekroczeń tego wskaźnika lecz należy pamiętać, że poniżej górnego odcinka wody rzeki znajdują się pod silnym wpływem działalności człowieka. Środkowy odcinek rzeki przepływa przez tereny rolnicze, dolny przez tereny zurbanizowane i przemysłowe.

Wskaźniki związane z eutrofizacją decydują także o wyniku oceny wód przeznaczonych na cele wodociągowe, a także będących środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (wykazy RZGW).

W wodach Odry powyżej ujęcia wody w Kurowie (Odra Zachodnia - most na autostradzie) w świetle kryteriów zdefiniowanych w rozporządzeniu MŚ w sprawie wymagań jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. Nr 204, poz.1728), nie są dotrzymane standardy określone dla norm dopuszczalnych. W badanych wodach występują przekroczenia wartości granicznych wskaźników zanieczyszczeń organicznych wyrażonych ChZT_Cr (chemiczne zapotrzebowanie tlenu). Stan sanitarny wód dopływających w rejon ujęcia odpowiada kategorii A2 (wody wymagające typowych procesów uzdatniania fizycznego i chemicznego). Wody Odry Zachodniej i Gunicy znajdują się w wykazie wód przeznaczonych do bytowania ryb w warunkach naturalnych: Odra Zachodnia karpiowatych, Gunica łososiowatych.

W wodach tych rzek (podobnie jak w innych rzekach województwa zachodniopomorskiego) nie są dotrzymane normy jakości określone w rozporządzeniu MŚ w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz. U. Nr 176, poz. 1455). W obu rzekach wartości graniczne przekraczają stężenia fosforu ogólnego i azotu azotynowego, a w Gunicy dodatkowo BZT5 (biochemiczne zapotrzebowanie tlenu) i tlenu rozpuszczonego.

2.1.1.2. ZAOPATRZENIE W WODĘ

W zakresie zaopatrzenia w wodę, w Powiecie Polickim inwestowano w budowę nowych oraz modernizację starych ujęć wody pitnej oraz sieci wodociągowych. Niemal na terenie całego Powiatu sieć wodociągowa jest w złym stanie technicznym. Rurociągi, których część wykonana została z rur azbestowych wymagały wymiany. Gminy podjęły zadania związane z modernizacją i wymianą sieci już przed uchwaleniem programu ochrony środowiska, a w trakcie realizacji

programu kontynuowały działania z tego zakresu. Poniżej podano udostępnione informacje z realizacji tego zadania w poszczególnych gminach.

Gmina Police:

Dla gminy Police w ramach usług dla gospodarki i społeczności w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, do współfinansowania została zakwalifikowana następująca operacja:

- budowa kanalizacji ściekowej w miejscowości Trzeszczyn w ramach projektu, odprowadzanie ścieków i wód opadowych z rejonu ul. Tanowskiej w Policach oraz m. Trzeszczyn. Całkowity koszt tej operacji wynosi 5 514 228,22 zł przy wnioskowanej kwocie pomocy wynoszącej: 2 541 859,00 zł.

Gmina Dobra:

- Wołczkowo - budowa zbiornika wyrównawczego i budynku hydroforni. Wartość inwestycji: 710.040,00 zł brutto;
- budowa sieci wodociągowej F 225 od granicy Skarbimierzyc do ul. Spółdzielców w Mierzynie. Wartość inwestycji: 663.680,00 zł brutto. Termin realizacji: 31.10.2010 r.;
- Grzeczka - Sławoszewo budowa sieci wodociągowej. Wartość inwestycji: 272.957,51 zł brutto. Termin realizacji: 24.06.2010 r.;
- wykonanie wodociągu Dołuje - Wąwelnica. Wartość prac: 71 498,00 zł. Termin wykonania prac: do 31.07.2010r. W dniu 20.05.10 r. zakończono inwestycję. Łączny koszt inwestycji: 88 406,85 zł.;
- wymiana wodociągu w ulicy Ogrodowej w Wołczkowie. Wartość inwestycji: 255 620,32 zł. Czas realizacji inwestycji: do dnia 30.08.2009r.;
- Bezrzecze budowa sieci wodociągowej ul. Górna. Wartość inwestycji: 82.960,00 zł. Termin realizacji zadania: 30.08.2009 r.;
- Dołuje - Wąwelnica, budowa sieci wodociągowej - odcinek od kościoła do końca miejscowości w kierunku północnym. Wartość inwestycji: 271 105,62 zł. Termin realizacji zadania: 30.06.2009 r.

Gmina Kołbaskowo:

W ramach inwestycji gminnych wykonano następujące zadania:

- poprawa jakości wody poprzez likwidację rur azbestowo-cementowych na terenie gminy (sieć wodociągowa Kołbaskowo);
- przebudowa wodociągu w m. Kamieniec;
- doprowadzenie wody do dz. Nr 125 w Kołbaskowie;
- budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowości Kamieniec - złożono projekt do Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Projekt jest na etapie oceny formalnej;
- budowa zbiornika retencyjnego wraz z remontem rowu melioracyjnego zgodnie z koncepcją hydrologiczną w miejscowościach; Warzymice, Przecław, Ustowo, Nowe Warpno.

Gmina Nowe Warpno:

W roku 2009 gmina przygotowała dokumentację projektową wraz z kosztorysami na zadanie pod nazwą „poprawa jakości wody pitnej dla sołectw Warnołęka i Brzózki”, przeprowadzono przetarg i wyłoniono wykonawcę robót, zakończenie prac zaplanowane na koniec I kwartału 2010, koszt inwestycji w roku sprawozdawczym wyniósł 39.656,00 zł.

W roku 2006 gmina przystąpiła do realizacji zadania inwestycyjnego pod nazwą modernizacja i rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej w Nowym Warpnie-Podgrodziu, w roku 2009 nie poniesiono kosztów na inwestycję, zakończenie zadania zaplanowano na I kwartał 2010 r.

Podsumowując należy stwierdzić, że gminy z powodzeniem, na miarę możliwości realizowały program w zakresie gospodarki wodnej.

Tabela 10 Efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej

Jednostka terytorialna	ujęcia wody			uzdatnianie wody			sieć wodociągowa		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
	[m3]	[m3]	[m3]	[m3/dobę]	[m3/dobę]	[m3/dobę]	[km]	[km]	[km]
Powiat Policki	0	0	888	0	17	0	8,3	4,3	3,5
Dobra (Szczecińska)	0	0	-	0	0	-	0,7	1,6	-
Kołbaskowo	0	0	-	0	17	-	0	0,7	-

Police	0	0	-	0	0	-	7,6	2,0	-
Police - miasto	0	0	-	0	0	-	0	0,6	-
Police - obszar wiejski	0	0	-	0	0	-	7,6	1,4	-

Źródło: Dane GUS-u za lata 2007-2009. www.stat.gov.pl

2.1.1.3. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

W zakresie gospodarki ściekowej realizowano budowę nowych sieci kanalizacyjnych oraz przyłączano nowych odbiorców.

Gminy, podobnie jak to miało miejsce przy realizacji zadań z zakresu zaopatrzenia w wodę, realizowały zadania związane z budową sieci kanalizacyjnej już przed uchwaleniem programu ochrony środowiska, a w trakcie realizacji programu kontynuowały działania z tego zakresu.

Realizacja tych zadań w poszczególnych gminach przebiegała następująco (na podstawie informacji dostępnych w gminach):

Gmina Police:

W latach 2007-2010 w gminie Police wykonano m.in.:

- budowa kanalizacji w pozostałych miejscowościach;
- pogłębienie kanału Łarpia jako zadanie priorytetowe, bowiem już obecnie przy niskim stanie wód Odry osady wypełniają koryto i woda z Odry przestaje płynąć kanałami Łarpi (poziom osadów jest wyższy od poziomu lustra wody w Odrze i ciągle narasta).

Obecnie wykonywana kanalizacja w Gminie Police z terminem zakończenia do 2015 roku zapewni odbiór ścieków z terenu całej Gminy Police.

Gmina Dobra:

Mierzyn, budowa kanalizacji deszczowej Wartość prac: 4 733 600,00 zł
Termin zakończenia prac: do 31.08.2011 r.

Nazwa zadania: „Mierzyn budowa kanalizacji deszczowej ul. Mierzyńska, w Szczecinie ul. Okulickiego i Książacka”. Inwestycja polega na budowie głównego kolektora odprowadzającego wody opadowe z terenów przyległych do ulic

Mierzyńskiej, Wędrowniej i Okulickiego. Wartość inwestycji wg umowy: 4 705 545,60 zł. Inwestycja jest współfinansowana przez:

- Gminę Miasto Szczecin w wysokości: 1 646 940,96 zł.
- Gminę Kołbaskowo w wysokości: 250 000,00 zł.

Gmina Dobra uzyskała dotację celową na realizację inwestycji z Powiatu Polickiego, ze środków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w wysokości 300 000,00 zł.

Wołczkowo, modernizacja drogi wraz z infrastrukturą towarzyszącą ul. Jesienna - etap I - kanalizacja deszczowa, wartość inwestycji: 64 093,75 zł.

Termin wykonania inwestycji: do 30.08.2010 r.

Gmina Kołbaskowo:

- rozbudowa oczyszczalni ścieków w Przeclawiu;
- koncepcja programowo-przestrzenna odprowadzenia wód opadowych i roztopowych ze zlewni rzeki Bukowej wraz z określeniem sposobu ochrony przed powodzią terenów gminy Dobra, Kołbaskowo i Szczecin leżących w zlewni rzeki Bukowej.

Gmina Nowe Warpno:

W zakresie gospodarki ściekowej realizowano budowę nowych sieci kanalizacyjnych oraz przyłączania nowych odbiorców. Gmina podobnie jak to miało miejsce przy realizacji zadań z zakresu zaopatrzenia w wodę, realizowała zadania związane z budową sieci kanalizacyjnej już przed uchwaleniem programu ochrony środowiska, a w trakcie realizacji programu kontynuowała działania z tego zakresu.

Tabela 11 Gospodarka ściekowa

Wyszczególnienie	Nowe Warpno
Ilość miejscowości w gminie	9
w tym:	
skanalizowanych	2
Ilość oczyszczalni ścieków eksploatowanych w gminie	1

Źródło: Dane Starostwa Powiatowego w Policach

Podsumowując działania gmin w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, pomimo prowadzonych przez inwestycji, należy stwierdzić, że sytuacja wymaga

poprawy. O ile kanalizacja ściekowa obejmuje większość zamieszkałego terytorium powiatu, o tyle kanalizacja burzowa rozwinięta jest w niedostatecznym stopniu, co szczególnie jest odczuwane na terenach, które wcześniej nie były zasiedlane (powstające nowe osiedla m.in. w Bezrzeczu, Mierzynie).

Poniżej wymieniono nakłady na środki trwałe oraz efekty rzeczowe inwestycji w zakresie gospodarki wodnej.

Tabela 12 Efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej

Jednostka terytorialna	odprowadzająca ścieki			odprowadzająca wody opadowe		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]
Powiat Policki	0,5	3,9	2,4	4,2	0,3	0,4
Dobra (Szczecińska)	0	3,5	-	0,6	0	-
Police	0,5	0,4	-	3,6	0,3	-
Police - miasto	0,5	0	-	3,6	0,3	-
Police - obszar wiejski	0	0,4	-	0	0	-

Źródło: Dane GUS-u za lata 2007-2009. www.stat.gov.pl

Tabela 13 Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej wg kierunków inwestowania

Gospodarka ściekowa i ochrona wód										
Jednostka terytorialna	ogółem		sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki		sieć kanalizacyjna odprowadzająca wody opadowe		oczyszczalnie ścieków przemysłowych		oczyszczalnie ścieków komunalnych	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]
Powiat Policki	6 893,8	6 491,3	1 512,9	5 271,7	4 590,9	294,8	573,0	605,0	156,1	0

Tabela 14 Efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej – oczyszczalnie ścieków

Jednostka terytorialna	biologiczne			
	obiekty		przepustowość	
	2007	2008	2007	2008
	[szt]	[szt]	[m3/dobę]	[m3/dobę]
Powiat Policki	1	0	62	0

Źródło: Dane GUS-u za lata 2007-2009. www.stat.gov.pl

2.1.2. Cel 1.2. Ochrona powietrza

Program Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015 zakłada, iż nastąpi poprawa jakości powietrza i spełnienie, wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza.

W 2009 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie ocenił jakość powietrza na obszarze Powiatu Polickiego.³

Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.), dokonując oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie odrębnie dla każdej substancji, dokonuje się jednocześnie klasyfikacji stref, w których poziom odpowiednio:

- przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji lub poziom dopuszczalny - klasa C,
- mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji - klasa B,
- nie przekracza poziomu dopuszczalnego - klasa A,
- przekracza poziom docelowy - klasa C,
- nie przekracza poziomu docelowego - klasa A,
- przekracza poziom celu długoterminowego - klasa D2,
- nie przekracza poziomu celu długoterminowego - klasa D1.

Poziom dopuszczalny – poziom substancji, który ma być osiągnięty w określonym terminie, i który po tym terminie nie powinien być przekraczany. Poziom dopuszczalny jest standardem jakości powietrza i określony jest dla zanieczyszczeń: SO₂, NO₂, NO_x, C₆H₆, PM₁₀, Pb i CO;

Poziom docelowy (dc) - poziom substancji, który ma być osiągnięty w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych. Poziom ten określa się w celu zapobiegania lub ograniczania szkodliwego wpływu danej substancji na zdrowie ludzi lub środowisko jako całość i jest określony dla: As, Cd, Ni, B(a)P i O₃.

³ Informacja o stanie środowiska w Powiecie Polickim w 2009 roku. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie. Szczecin 2010.

Poziom celu długoterminowego (dt) – jest to poziom substancji, poniżej którego, zgodnie ze stanem współczesnej wiedzy, bezpośredni szkodliwy wpływ na zdrowie ludzi lub środowisko jako całość jest mało prawdopodobny; poziom ten ma być osiągnięty w długim okresie czasu, z wyjątkiem sytuacji, gdy nie może być osiągnięty za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych. Poziom ten dotyczy ozonu.

Klasyfikacja jest podstawą do wskazania stref w województwie, wymagających tworzenia programów ochrony powietrza (strefy w klasie C), których celem jest osiągnięcie w danej strefie wymaganych standardów jakości powietrza. Oprócz klasyfikacji stref, celem prowadzenia corocznej oceny jakości powietrza jest uzyskanie informacji o przestrzennych rozkładach stężeń zanieczyszczeń na obszarze strefy, w zakresie umożliwiającym wskazanie obszarów przekroczeń wartości kryterialnych oraz określenie poziomów stężeń występujących na tych obszarach.

Substancje podlegające ocenie oraz kryteria oceny zawarte są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 47, poz. 281).

Substancje podlegające rocznej ocenie jakości powietrza za 2009 r., dla których obowiązują poziomy dopuszczalne substancji w powietrzu to:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- dwutlenek azotu (NO₂) i tlenki azotu (NO_x),
- benzen (C₆H₆),
- pył zawieszony PM₁₀,
- ołów (Pb) zawarty w pyłe PM₁₀,
- tlenek węgla (CO).

Substancje podlegające rocznej ocenie jakości powietrza za 2009 r., dla których obowiązują poziomy docelowe substancji w powietrzu to:

- ozon (O₃),
- arsen (As), kadm (Cd), nikiel (Ni) i benzo(a)piren – zawarte w pyłe zawieszonym PM₁₀.

Dla ozonu stosuje się również ocenę pod kątem poziomu celu długoterminowego.

W województwie zachodniopomorskim, ocenę jakości powietrza za 2009 rok, dla zanieczyszczeń: SO₂, NO₂, NO_x, C₆H₆, PM₁₀, Pb, CO, As, Cd, Ni i B(a)P, przeprowadzono dla Aglomeracji Szczecińskiej oraz dla 16 stref pozostałych (12 powiatów i 4 strefy powstałe z połączeń powiatów).

Ocenę dla Powiatu Polickiego przygotowano w oparciu o:

- pomiary pasywne SO₂ i NO₂ w miejscowościach Police oraz Lubieszyn,
- pomiary stężeń ozonu w miejscowości Widuchowa (stanowisko reprezentatywne dla strefy zachodniopomorskiej),
- obliczenia modelowe na podstawie inwentaryzacji emisji z dostępnych źródeł informujących o emisji punktowej, powierzchniowej oraz liniowej.

Wyniki pomiarów pasywnych dwutlenku siarki SO₂ i dwutlenku azotu NO₂ w punktach pomiarowych w Powiecie Polickim

Wyniki pomiarów pasywnych SO₂ i NO₂ w miejscowościach Police oraz Lubieszyn nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych przez średnioroczne stężenia dwutlenku siarki (ustanowionego dla celu ochrona roślin) i dwutlenku azotu (ustanowionego dla celu ochrona zdrowia). W ostatnich latach nie zauważa się wyraźnej tendencji spadkowej stężeń tych zanieczyszczeń, a nawet w przypadku dwutlenku azotu jest to tendencja lekko rosnąca.

Obliczenia z wykorzystaniem modeli rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu

Oprócz pomiarów, do oceny jakości powietrza dla wszystkich substancji wykorzystano obliczenia rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu. Podstawę do takich obliczeń stanowiły dane o wielkościach emisji punktowej, powierzchniowej i liniowej oraz dane meteorologiczne z modelu WRF. Obliczenia modelowe przeprowadzono za pomocą modelu CALMET/CALPUFF z uwzględnieniem przemian chemicznych związków siarki i azotu.

Obliczenia umożliwiły uzyskanie informacji o przewidywanym przestrzennym rozkładzie stężeń substancji w otaczającym powietrzu, a także posłużyły do określenia obszarów przekroczeń dopuszczalnych lub docelowych poziomów substancji w powietrzu. Analiza zinwentaryzowanych poszczególnych rodzajów

emisji umożliwia również wskazanie potencjalnych przyczyn wystąpienia takich przekroczeń.

Jak wynika z inwentaryzacji emisji prowadzonej na potrzeby obliczeń modelowych, w Powiecie Polickim największy udział w łącznej emisji PM₁₀ i B(a)P do powietrza ma emisja punktowa (odpowiednio 99,6% i 94%) pochodząca z Zakładów Chemicznych „Police” S.A. Dość znaczny jest również udział emisji powierzchniowej z sektora komunalnobytowego (dla PM₁₀ i B(a)P wynosi odpowiednio 43,6% i 24,6%).

Przeprowadzona przez WIOŚ w Szczecinie inwentaryzacja emisji w 2009 r. dla Powiatu Polickiego objęła:

- 226 emitory punktowe,
- emisję powierzchniową (sposób ogrzewania mieszkań) obliczoną z danych pochodzących z projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Police oraz informacji statystycznej ze spisu powszechnego pochodzącego z Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie,
- emisję liniową, obliczoną na podstawie informacji o natężeniu ruchu na drogach krajowych (Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad) oraz na drogach powiatowych.

Wyniki klasyfikacji stref

Zanieczyszczenia: SO₂, NO₂, NO_x, C₆H₆, PM₁₀, Pb, CO, As, Cd, Ni i B(a)P

Roczna ocena jakości powietrza za 2009 r. wykazała, że w strefie Powiat Policki stężenia objętych oceną substancji w powietrzu nie przekroczyły wartości kryterialnych. A więc strefa ta otrzymała klasę A, dla której nie wymaga się opracowania programu ochrony powietrza.

Wykorzystywane w rocznych ocenach jakości powietrza obliczenia modelowe wskazują, że podobnie jak na pozostałym obszarze województwa zachodniopomorskiego, największe zagrożenia jakości powietrza związane są ze stężeniem pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz zawartym w nim benzo(a)pirenem.

Według obliczeń modelowych na terenie strefy Powiat Policki średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 wynosiło od 15 [µg/m³] do 20 [µg/m³], co stanowi od 37,5% do 50% wartości dopuszczalnej. Dla benzo(a)pirenu obliczenia za 2009 r. wskazują na występowanie najwyższych stężeń średniorocznych na obszarach zabudowanych (do 60% poziomu docelowego).

Tak więc w ograniczaniu zagrożeń drobnymi pyłami i zawartym w nich benzo(a)pirenem istotne jest zwrócenie uwagi na problem emisji powierzchniowej, w wyniku której mogą występować lokalne zagrożenia wynikające z działalności ludzi, m.in. stosowanie w paleniskach domowych paliwa złej jakości, spalanie szkodliwych odpadów. Ograniczenie tego typu zagrożeń wymaga ciągłej edukacji, jak też stwarzania zachęt ekonomicznych do stosowania paliw mniej szkodzących środowisku (gaz, olej opałowy).

Ozon

Na całym obszarze województwa zachodniopomorskiego (strefa zachodniopomorska), a tym samym także na terenie Powiatu Polickiego, nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego ozonu dla celu ochrona zdrowia i roślin. Natomiast przekroczony został poziom celu długoterminowego (klasa D2), zarówno ze względu na ochronę zdrowia jak i roślin, co jednak nie pociąga za sobą konieczności opracowania programu ochrony powietrza.

Działania wymagane w tym przypadku – to ograniczenie emisji lotnych związków organicznych jako prekursorów ozonu, co powinno być ujęte w wojewódzkich programach ochrony środowiska.

Ponieważ największym zakładem przemysłowym na terenie Polic są Zakłady Chemiczne „Police” SA to na nich skupia się uwaga służb ochrony środowiska.

Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Szczecinie dokonuje systematycznych pomiarów azotu oraz pyłów zawieszonych ogółem. Natomiast zakładowe służby ochrony środowiska dokonują w czterech punktach zlokalizowanych na terenie zakładu 24-godzinnych pomiarów emisji dwutlenku siarki, amoniaku i związków fluoru. Wyniki tych pomiarów przekazywane są do

Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie, w którym dokonywane są oceny jakości powietrza.

Na podstawie danych pozyskanych z GUS zaobserwowano spadkową tendencję emisji głównych zanieczyszczeń do powietrza. Duży wpływ na stan czystości powietrza ma także emisja niska, która pochodzi z lokalnych kotłowni, palenisk indywidualnych oraz środków transportu.

W 2005 roku została uruchomiona stacja automatyczna przy ulicy Łącznej w Szczecinie. Wyniki tej stacji dostarczają informacji o napływie zanieczyszczeń z Polic na północne tereny Szczecina, w przypadku wiatrów wiejących w kierunku północno-wschodnim.

Stacja dokonuje następujących pomiarów:

Mierzone zanieczyszczenia/ metodyka pomiarowa	Dwutlenek siarki (SO ₂) / metoda fluorescencyjna Tlenek azotu (NO) / metoda chemiluminescencji Dwutlenek azotu (NO ₂) / metoda chemiluminescencji Tlenki azotu (NOX) / metoda chemiluminescencji
Reprezentatywność stanowisk pomiarowych	Pyl zawieszony (PM ₁₀) / pochłanianie promieniowania beta Tlenek węgla (CO) / metoda spektrofotometrii w podczerwieni
	SO ₂ - kilkanaście km
	NO, NO ₂ , NOX - kilkanaście km
	PM ₁₀ - kilkanaście km
	CO - kilkanaście km

Parametry meteorologiczne:

- Temperatura powietrza
- Wilgotność powietrza
- Prędkość wiatru
- Kierunek wiatru
- Ciśnienie atmosferyczne
- Opad atmosferyczny
- Promieniowanie słoneczne

Tabela 15 Szczecin ul. Łączna – 2007

Parametr	Jednostka	Norma	Średnia¹
Dwutlenek siarki (SO ₂)	pg/m ³	20	2.8
Tlenek azotu (NO)	pg/m ³		1,0
Dwutlenek azotu (NO ₂)	pg/m ³	40	10
Tlenek węgla (CO)	mg/m ³		0.18
Tlenki azotu (NO ₂)	ug/m ³	30	10
Pył zawieszony (PM ₁₀)	Mg/m ³	40	26
Prędkość wiatru (WS)	m/s		1,0
Kierunek wiatru (WD)	(stopnie)		217
Ciśnienie atmosferyczne (PH)	hPa		1000
Temperatura (TP)	°C		9,2
Wilgotność (RH)	P/ 70		87
Ilość opadu (RF)	mm		675,9

Tabela 16 Szczecin ul. Łączna – 2008

Parametr	Jednostka	Norma	Średnia¹
Dwutlenek siarki (SO ₂)	pg/m ³	20	4.4
Tlenek azotu (NO)	pg/m ³		1,8
Dwutlenek azotu (NO ₂)	pg/m ³	40	17
Tlenek węgla (CO)	mg/m ³		0.22
Tlenki azotu (NO ₂)	ug/m ³	30	18
Pył zawieszony (PM ₁₀)	Mg/m ³	40	20,3
Prędkość wiatru (WS)	m/s		0.6
Kierunek wiatru (WD)	(stopnie)		196
Ciśnienie atmosferyczne (PH)	hPa		1001
Temperatura (TP)	°C		8
Wilgotność (RH)	P/ 70		81
Ilość opadu (RF)	mm		402

Na terenie Powiatu Polickiego stężenia podstawowych zanieczyszczeń w powietrzu dokonuje się w oparciu o pomiary automatyczne, które wykonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie i Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna:

Tabela 17 Stężenie podstawowych zanieczyszczeń w powietrzu na terenie powiatu polickiego

Rodzaj emisji zanieczyszczeń	Ilość emisji punktowej	Ilość emisji powierzchniowej	Ilość emisji liniowej	Suma emisji
SO ₂ [Mg/rok]	3315	95	1	3411
NO ₂ [Mg/rok]	1288	98	317	1703
CO [Mg/rok]	108	223	1224	1555
Pył PM10 [Mg/rok]	674	219	122	1015
Pb [kg/rok]	2,04	251	69	322,04
As [kg/rok]	0,34	26	-	26,34
Cd [kg/rok]	0,43	40	0,9	41,33
Ni [kg/rok]	4,6	127	8,6	140,2
B(a)P [kg/rok]	27,2	38	0,2	65,4
C6H6 [Mg/rok]	-	-	5,99	5,99

Źródło danych: *Roczna ocena jakości powietrza dla województwa zachodniopomorskiego, Raport za rok 2008* (Inspekcja Ochrony Środowiska WIOŚ w Szczecinie; www.wios.szczecin.pl)

Na podstawie wyników obserwuje się spadek ilości zanieczyszczeń. W żadnych z badanych wskaźników nie zostały przekroczone normy zanieczyszczeń powietrza.

Dane o emisji zanieczyszczeń uzyskiwane są na podstawie danych opublikowanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie, zamieszczonych na stronie internetowej WIOŚ.

Powiat Policki charakteryzuje się średnim stopniem zanieczyszczenia powietrza. W tej części województwa, na jakość powietrza obserwuje się również wpływ emisji z obszaru Niemiec, z przygranicznego obszaru landu Meklemburgia–Pomorze Przednie. Podobnie jak w innych rejonach Polski, najistotniejszym problemem są zanieczyszczenia pyłowe.

Pomimo obserwowanego spadku emisji zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł punktowych, wciąż rośnie znaczenie emisji powierzchniowej i liniowej w oddziaływaniu na jakość powietrza. Typowo komunikacyjne zanieczyszczenia powietrza to tlenki węgla i dwutlenek azotu. W przypadku pyłu zawieszonego

PM10 z reguły największy udział mają powierzchniowe źródła emisji związane z indywidualnym ogrzewaniem mieszkań. Nie należy jednak pomijać wpływu transportu samochodowego na emisję pyłów drobnych, spowodowaną m.in. ścieraniem klocków hamulcowych, opon, nawierzchni dróg. Niestety, nie obserwuje się wyraźnej tendencji spadkowej dla stężeń dwutlenku azotu, którego emisja do powietrza pochodzi głównie ze spalin samochodowych.

Gminy we własnym zakresie podejmują działania mające na celu zmniejszenie ilości zanieczyszczeń pyłowych. Udział w realizacji tego zadania mają również Zakłady Chemiczne "Police" SA, które wprowadzają modernizacje do obecnego obiegu systemów technologicznych.

Wymiana sieci i instalacji gazowych jest czynnikiem mogącym wpłynąć na poprawę środowiska atmosferycznego. Na terenie gmin Kołbaskowo, Nowe Warpno oraz Dobra w okresie sprawozdawczym nie prowadzono inwestycji z zakresu gazyfikacji. W gminach Kołbaskowo i Dobra została przeprowadzona inwentaryzacja gazociągów. W gminie Nowe Warpno przewiduje się gazyfikację w następnych latach.

Obecnie trwa gazyfikacja miasta i gminy Police (sieć gazowa wraz z przyłączami). Inwestorem gazyfikacji w gminie Police jest PGNiG. Gazyfikacja gmin stworzy lepsze warunki do korzystania z bardziej przyjaznej dla naturalnego środowiska energii w porównaniu z dotychczas stosowanymi jej nośnikami. Dostęp do korzystania z gazu dla większej ilości odbiorców umożliwi łączenie różnych źródeł energii, a w konsekwencji bardziej racjonalne ich użytkowanie. Gaz może być wykorzystywany jako nośnik energii w skojarzeniu z odnawialnymi źródłami energii. Zakłada się, że kompleksowa gazyfikacja gmin Powiatu przeprowadzona zostanie do roku 2015.

Na terenie poszczególnych gmin dokonuje się bieżących prac mających na celu wymianę oświetlenia, szczególnie lamp na energooszczędne. Na terenie gminy Police wymieniono wszystkie lampy. Podobnie postąpiono w gminie Nowe Warpno. W gminie Dobra wymieniono 15% lamp i prowadzi się wymianę nadal, a w gminie Kołbaskowo wymianę prowadzi się na bieżąco przy wymianie zużytych lamp.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarki wodnej oraz efekty rzeczowe inwestycji przedstawiono w tabelach 18, 19 i 20.

Tabela 18 Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej wg kierunków inwestowania

Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu						
Jednostka terytorialna	ogółem		zapobieganie zanieczyszczeniom razem		redukcja zanieczyszczeń ogółem	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]
Powiat Policki	1 298,3	4 384,4	185,6	4 048,1	1 059,8	304,8

Źródło: Dane GUS-u za lata 2007-2009. www.stat.gov.pl

Tabela 19 Efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej – cz. 1.

Ochrona powietrza zdolność zainstalowanych urządzeń i instalacji do redukcji zanieczyszczeń						
Jednostka terytorialna	pyłowe			gazowe		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
	[t/r]	[t/r]	[t/r]	[t/r]	[t/r]	[t/r]
Powiat Policki	0	4 850	0	0	0	0

Źródło: Dane GUS-u za lata 2007-2009. www.stat.gov.pl

Tabela 20 Efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej – cz. 1.

Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń				
Jednostka terytorialna	do zatrzymywania zanieczyszczeń pyłowych powietrza		do neutralizacji zanieczyszczeń gazowych	
	2007	2008	2007	2008
	[t/r]	[t/r]	[t/r]	[t/r]
Powiat Policki	318	1	54	60

Źródło: Dane GUS-u za lata 2007-2009. www.stat.gov.pl

2.1.3. Cel 1.3. Poprawa klimatu akustycznego

Podstawowym celem polityki ekologicznej państwa, w tym Powiatu Polickiego, w zakresie poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego w perspektywie do 2015 r. jest poprawa klimatu akustycznego poprzez zmniejszenie zagrożenia mieszkańców ponadnormatywnym hałasem zwłaszcza emitowanym przez środki transportu.

Hałas jest czynnikiem szkodliwym dla środowiska zarówno człowieka jak i zwierząt, a wiążące się z nim wibracje źle oddziałują na roślinność. Głównym źródłem hałasu jest komunikacja. Uciążliwość hałasu zależy więc od

natężenia ruchu w danej okolicy, stanu technicznego pojazdów oraz rodzaju nawierzchni. Innym źródłem hałasu jest również przemysł. Obszar Powiatu Polickiego jest zróżnicowany pod względem hałasu. Według WIOŚ w Szczecinie największa uciążliwość występuje w przypadku hałasu drogowego w miejscowości Kołbaskowo na trasie do granicy. Prowadzono tam długookresowe badania w zakresie hałasu komunikacyjnego. W wyniku tych badań stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych norm hałasu w środowisku na linii zabudowy mieszkaniowej jednorazowo w porze dziennej i siedmiokrotnie w porze nocnej. Czynione są działania zmierzające do zmniejszenia hałasu ulicznego szczególnie w gminie Kołbaskowo.

2.1.4. Cel 1.4. Ochrona mieszkańców przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.

Podstawowym celem polityki ekologicznej państwa, w tym województwa zachodniopomorskiego, w zakresie pól elektromagnetycznych w perspektywie do 2015 r. jest ochrona mieszkańców województwa zachodniopomorskiego przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.

Zgodnie z art. 123 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.), oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie prowadzi okresowe pomiary pól elektromagnetycznych w środowisku w cyklu trzyletnim, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz. 164).

Pierwszy cykl pomiarowy obejmuje lata 2008 - 2010. Na terenie Powiatu Polickiego Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie

przeprowadził badania poziomu promieniowania elektromagnetycznego w środowisku (PEM) w czterech miejscowościach.⁴

W 2008 roku pomiary PEM przeprowadzono w Policach, przy ul. Odrzańskiej, zaś w 2009 roku pomiary przeprowadzono w miejscowości Brzózki, w gminie Nowe Warpno. Wyniki średniej arytmetycznej zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego dla zakresu częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz, uzyskanych dla danego punktu pomiarowego przedstawiono w tabeli 21.

Tabela 21 Wyniki średniej arytmetycznej zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego

Lp.	Miejscowość	Rok pomiaru	Wynik składowej elektrycznej {V/m}
1	Police	2008	0,48
2	Brzózki	2009	0,13

Źródło: Informacja o stanie środowiska w Powiecie Polickim w 2009 roku. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie. Szczecin 2010.

Analiza wyników pomiarów wykazuje, że w latach 2008 – 2009 nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych (7 V/m), określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych oraz sposobu sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883).

Również na podstawie sprawozdań z pomiarów natężenia pól elektromagnetycznych emitowanych przez stacje bazowe telefonii komórkowej, przeprowadzonych przez inwestora (operatora sieci) i udostępnionych Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Środowiska w Szczecinie, nie odnotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych w miejscach dostępnych dla ludności (określonych w powyższym rozporządzeniu Ministra Środowiska). Na podstawie informacji z tych sprawozdań sporządzono wykaz stacji bazowych GSM. Na terenie powiatu polickiego funkcjonuje 41 bazowych stacji telefonii komórkowej.

⁴ Informacja o stanie środowiska w Powiecie Polickim w 2009 roku. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie. Szczecin 2010

W 2009 roku Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie przeprowadził pomiary pola elektromagnetycznego w sąsiedztwie tej linii elektroenergetycznej.

Wykonane pomiary wykazały że:

- stwierdzono pomiarowo przekroczenia dopuszczalnej wartości natężenia pola elektrycznego (1 kV/m) na tarasach na I piętrze w dwóch budynkach mieszkalnych:

- Wołczkowo, ul. Piaskowa 10,
- Bezrzecze, ul. Koralowa 55);

- stwierdzono pomiarowo przekroczenia dopuszczalnej wartości natężenia pola elektrycznego (1 kV/m) na terenie następujących posesji:

- Wołczkowo, ul. Majowa 11,
- Mierzyn, ul. Nasienna 17,
- Mierzyn, ul. Modrzewiowa 1,
- Mierzyn, ul. Modrzewiowa 2,
- Mierzyn, ul. Modrzewiowa 3,
- Bezrzecze, ul. Diamentowa 23,
- Bezrzecze, ul. Diamentowa 25,
- Bezrzecze, ul. Diamentowa 31,
- Bezrzecze, ul. Diamentowa 35,
- Bezrzecze, ul. Diamentowa 33,
- Bezrzecze, ul. Koralowa 55,
- Bezrzecze, ul. Nowoleśna 28,
- Bezrzecze, ul. Nowowiejska 39a;

- stwierdzono pomiarowo przekroczenia dopuszczalnej wartości natężenia pola elektrycznego (1 kV/m) pod linią oraz przy posesjach:

- Pilchowo, ul. Wiejska 25a,
- Mierzyn, ul. Długa 13e,
- Wołczkowo, ul. Malinowa 23;

- stwierdzono dodatkowo, po uwzględnieniu poprawek obliczeniowych, możliwość przekroczenia dopuszczalnej wartości natężenia pola elektrycznego na terenie posesji: Mierzyn, ul. Nad Stobnicą 6 i Bezrzecze, ul. Nowowiejska 41e.

2.2. CEL 2. POPRAWA GOSPODARKI ODPADAMI

Zgodnie z założeniami Polityki Ekologicznej Państwa oraz Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami za nadrzędny cel dla Powiatu Polickiego przyjęto konieczność poprawy gospodarki odpadami.

W roku 2009 na mocy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm.) został opracowany a następnie przyjęty uchwałą Rady Powiatu w Policach Nr XXXVII/256/2010 z dnia 29 stycznia 2010 r., „Plan Gospodarki Odpadami Powiatu Polickiego na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2018”. Na podstawie wcześniej przyjętego planu powiatowego z 2004 roku, rozpoczęły się działania związane z przygotowaniem do opracowania PGO w poszczególnych gminach. Plany te zostały uchwalone w latach 2005 – 2006 r.

- Gmina Dobra - uchwała Nr XXII/322/05 Rady Gminy w Dobrej z dnia 31 marca 2005 r.
- Gmina Kołbaskowo - uchwała Nr XXIII/305/05 Rady Gminy Kołbaskowo z dnia 28 lutego 2005 r.
- Gmina Nowe Warpno - uchwała Nr XXIX/193/2006 Rady Miejskiej w Nowym Warpnie z dnia 30 stycznia 2006 r.
- Gmina Police - uchwała Nr XXX/225/05 Rady Miejskiej w Policach z dnia 22 lutego 2005 r.

Na podstawie przyjętych Planów Gospodarki Odpadami, gminy uchwaliły „Regulaminy utrzymania czystości i porządku w gminie”, w których określiły zasady gromadzenia, odbioru i transportu odpadów komunalnych. Na podstawie uchwalonych regulaminów gminy Kołbaskowo i Dobra uchwaliły górne stawki opłat za usuwanie odpadów komunalnych. Regulaminy utrzymania czystości i porządku w gminach weszły w życie:

- Gmina Dobra - uchwała Nr XXXIII/426/06 Rady Gminy w Dobrej z dnia 25 maja 2006 r.
- Gmina Nowe Warpno - uchwała Nr XLI/198/2006 Rady Miejskiej w Nowym Warpnie z dnia 27 marca 2006 r.

- Gmina Kołbaskowo - uchwała Nr XXXI/407/06 Rady Gminy Kołbaskowo z dnia 20 lutego 2006 r.
- Gmina Police - uchwała Nr XL/309/05 Rady Miejskiej w Policach z dnia 29 grudnia 2005 r.

W ramach rozwoju selektywnej zbiórki, celem unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych opracowano system ich gromadzenia i odbioru. Zasady gromadzenia i odbioru odpadów niebezpiecznych zawartych w strumieniu odpadów komunalnych, opracowane zostały w gminnych planach gospodarki odpadami i gminnych regulaminach utrzymania czystości i porządku. W gminach Powiatu Polickiego wyznaczono 3 punkty gromadzenia odpadów niebezpiecznych. Jeden w gminie Kołbaskowo i dwa w gminie Police. W Policach punkty te znajdują się na terenie ZOiSOK w Leśnie Górnym. Gminy zawarły porozumienia z firmami specjalistycznymi zajmującymi się odbiorem i unieszkodliwianiem zużytych baterii i przeterminowanych leków. Ze środków PFOŚiGW zakupiono pojemniki do zbierania przeterminowanych leków do aptek na terenie powiatu. Część z pojemników do selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych wyposażone są w kieszenie do zbierania baterii.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej wg kierunków inwestowania w gospodarce odpadami oraz efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej przedstawiono w poniższych tabelach:

Tabela 22 Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej wg kierunków inwestowania – gospodarka odpadami

Jednostka terytorialna	gospodarka odpadami ogółem			recykling i wykorzystanie odpadów		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]
Powiat Policki	2 441,9	10 778,2	-	0	10 695,5	-

Źródło: Dane GUS-u za lata 2007-2009. www.stat.gov.pl

Tabela 23 Efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej - Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do kompostowania odpadów komunalnych

Jednostka terytorialna	do kompostowania odpadów komunalnych	
	2007	2008
	[t/r]	[t/r]
Powiat Policki	0	5 000

Źródło: Dane GUS-u za lata 2007-2009. www.stat.gov.pl

Odpady z sektora gospodarczego (z wyłączeniem odpadów komunalnych)

Według danych zgromadzonych w Wojewódzkim Systemie Odpadowym Urzędu Marszałkowskiego, w 2009 roku na terenie Powiatu Polickiego powstało ok. 2,8 mln Mg odpadów z sektora gospodarczego, co stanowi ok. 38% całego strumienia odpadów wytworzonych w województwie.⁵

Z ogólnej ilości zagospodarowanych odpadów w 2009 roku procesom odzysku w instalacjach poddano 17,62%, poza instalacjami 0,18%, przekazano osobom fizycznym 0,10%; unieszkodliwiono inaczej niż przez składowanie 42,77%, unieszkodliwiono przez składowanie 39,51%.

Największych wytwórcą odpadów w powiecie są Zakłady Chemiczne Police SA. W 2009 roku w związku ze znacznym spadkiem produkcji nawozów fosforowych ogólna ilość odpadów wytworzonych w ZCh Police SA zmalała z 3,90 do 2,69 mln Mg. Prawie o połowę zmalała ilość fosfogipsów, stanowiących w 2008 roku 31% całości strumienia odpadów, podczas gdy w 2009 roku stanowiły one tylko 14,4%. Szlamy z wymienników jonitowych w 2008 roku stanowiły 18,7%, w 2009 roku – 15% całości strumienia odpadów wytworzonych. Oba rodzaje odpadów w 2009 roku stanowiły 77% odpadów wytwarzanych w powiecie i 29% w województwie. Fosfogipsy w całości deponowane są na składowisku, zaś szlamy unieszkodliwiane na zakładowej oczyszczalni ścieków. Hałdy fosfogipsów (pow. 270,5 ha) znajdują się po lewej stronie rzeki Odry, na dwóch polderach usytuowanych w północnej części Półwyspu Kiełpińskiego. Składowisko otacza od strony zachodniej Kanał Zrzutowy i Kanał Jasienicki, którymi odprowadzane są ścieki oczyszczone do Róztoki Odrzańskiej, a od strony wschodniej Wąski Nurt rzeki Odry. Wyznaczony w Policach na składowisko fosfogipsu teren nie posiadał

⁵ Informacja o stanie środowiska w Powiecie Polickim w 2009 roku. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie. Szczecin 2010.

dodatkowych zabezpieczeń podłoża. Składowisko wyposażone jest w zespół stałych urządzeń technicznych służących do odbioru i składowania fosfogipsu i odpadów energetycznych (przenośniki taśmowe). Ocieki ze składowiska odprowadzane są systemem rowów na oczyszczalnię zakładową celem neutralizacji. Prowadzone na bieżąco prace rekultywacyjne skutecznie ograniczają rozprzestrzenianie się pyłów fosfogipsu. Składowisko posiada wydzielone kwatery do selektywnego składowania odpadów (kwatera odpadów energetycznych, kwatera odpadów różnych).

Na składowisku pozostaje ponad 84 mln Mg odpadów, w tym ok. 81 mln Mg fosfogipsów (i fosfogipsów wymieszanych z popiołami), ok. 1,5 mln Mg odpadów energetycznych, ok. 1,9 mln Mg osadów z zakładowej oczyszczalni ścieków oraz ok. 79 tys. Mg odpadów różnych – stan 31 grudnia 2009 r.

Na terenie Z. Ch. Police SA znajduje się również składowisko siarczanu żelazawego, składające się z czterech zbiorników ziemnych tzw. stawostadionów, zajmujących powierzchnię ok. 15,2 ha i uszczelnionych podwójnymi warstwami tworzyw sztucznych. Odbiór odcieków ze stawostadionów prowadzony jest za pomocą specjalnych studni połączonych z siecią kanalizacji kwaśnej, a następnie poprzez pompownię kierowanych do zakładowej oczyszczalni ścieków.

W 2009 roku Z. Ch. Police SA wytworzyły ok. 131 tys. Mg siarczanu żelazawego, z czego ok. 80 % poddano odzyskowi, natomiast 20% zdeponowano na składowisku siarczanu. Aktualnie na składowisku pozostaje ok. 2 mln Mg siarczanu żelazawego (stan na 31 grudnia 2009 r.).

Odpady komunalne

Metodą „unieszkodliwiania” odpadów komunalnych w powiecie polickim jest składowanie odpadów na składowiskach. Na terenie powiatu eksploatowane jest jedno składowisko, które zlokalizowane jest w miejscowości Leśno Górne. Poza tym w powiecie znajdują się jeszcze trzy składowiska już wyłączone z eksploatacji (Sierakowo - gm. Police, Smolećcin - gm. Kołbaskowo, Nowe Warpno - gm. Nowe Warpno).

Składowisko w Leśnie Górnym (dwie kwatery), eksploatowane przez Zakład Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych jest uszczelnione geomembraną.

Na terenie ZOISOK istnieje linia segregacji odpadów do wydzielenia następujących odpadów: odpady organiczne, szkło, metale, papier, tworzywa sztuczne. Odpady te są czasowo magazynowane w wydzielonych boksach lub na placu kompostowania i przekazywane odbiorcom odpadów. Pozostała część odpadów (balast) jest prasowany i przewożony w postaci sześcianów do składowania. Odpady organiczne są kompostowane na terenie placu do tego celu przeznaczanego.

Składowisko w Nowym Warpnie zlokalizowane jest ok. 500 m od zabudowy mieszkalnej, ok. 800 m od Zalewu Szczecińskiego, ok. 1 km na wschód do Nowego Warpna na obszarze użytków rolnych, położony wśród lasów. Składowisko eksploatowane było od 1985 do końca 2007 roku. Warstwę izolacyjną dno kwatery stanowi sprasowana warstwa torfu. Od zakończenia eksploatacji składowisko jest sukcesywnie poddawane działaniom rekultywacyjnym, w ramach rekultywacji technicznej i biologicznej.

Składowisko w Sierakowie w gm. Police – składające się z trzech kwater (dwie kwatery wyłożone geomembraną) zlokalizowane jest w odległości ok. 500 m od budynków mieszkalnych i ok. 2,5 km od ujęcia wody w Pilchowie. Część składowiska jest zrehabilitowana (działki nr 14 i 15). Składowisko wyłączono z eksploatacji 1 lipca 2005 roku. Na składowisku pracują dwie elektrownie biogazowe o łącznej mocy 872 kW.

Składowisko komunalne w miejscowości Smolęcín w gm. Kołbaskowo, uszczelnione geomembraną, zostało zamknięte z dniem 31 grudnia 2006 roku. Obiekt wyposażony jest w drenaż, zbiornik bezodpływowy i kominki wentylacyjne. Odcieki okresowo wywożone są na oczyszczalnię w Redlicy. Od stycznia 2006 roku na składowisku wykorzystywany jest biogaz do produkcji energii elektrycznej.

Zbiórka odpadów komunalnych na terenie powiatu jest zorganizowana. Odpady niesegregowane gromadzone są w pojemnikach na terenie nieruchomości i wywożone na składowisko odpadów w Leśnie Górnym.

Na terenie powiatu prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów (szkło, makulatura i tworzywa sztuczne), w gminie Police selektywną zbiórką odpadów objęte są również odpady organiczne.

Od 2007 roku w powiecie funkcjonują dwa punkty zbiórki odpadów niebezpiecznych: w Policach przy ul. Tanowskiej 8 (teren PUP „Trans-Net S.A.) oraz w miejscowości Leśno Górne 12 (teren Zakładu Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych). Na ich terenie zbierane są odpady niebezpieczne (akumulatory, lampy fluorescencyjne, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny).

Selektywnie zbierane są również zużyte baterie do specjalnie rozstawionych pojemników w szkołach i przedszkolach oraz gmachach użyteczności publicznej, skąd są odbierane przez firmy specjalistyczne i przekazywane do unieszkodliwienia.

Na terenie gminy Kołbaskowo w 2008 roku zakupiono dwa specjalistyczne kontenery do zbiórki odpadów niebezpiecznych i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Od 1 stycznia 2009 roku uruchomiono punkt zbiórki tych odpadów.

Gmina Police:

Od 1993 r. Gmina Police prowadzi selektywną zbiórkę odpadów komunalnych, którą na terenie Gminy Police realizuje Przedsiębiorstwo Użyteczności Publicznej „TRANS-NET” S.A. Podstawowe znaczenie dla gospodarki odpadami po zamknięciu wysypiska w Sierakowie będzie miał Zakład Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych w Leśnie Górnym. Aktualne rozwiązania zastosowane w tym obiekcie są jednymi z najnowocześniejszych w Polsce, a gospodarka odpadami nie powinna stanowić ograniczenia w rozwoju Gminy. Nie objęte zorganizowanym wywozem są miejscowości wzdłuż granicy zachodniej Gminy, powyżej Tanowa oraz granicy północnej tj. Dobieszczyń, Karpin, Nowa Jasienica, Podbrzezie, Poddymyń, Sierakowo, Stare Leśno, Węgornik, Zalesie oraz Żółtew zamieszkiwane przez około 160 mieszkańców – niewielka część mieszkańców Gminy nie jest objęta zorganizowanym wywozem odpadów komunalnych.

W ostatnich latach ilość selektywnie zebranych odpadów ogółem wzrosła ponad czterokrotnie. Największą dynamikę wzrostu wykazuje zbiórka szkła.

Do Zakładu w Leśnie Górnym przyjmowane są odpady komunalne z terenu Powiatu Polickiego. Dla zapewnienia dobrego skomunikowania wybudowano

nową drogę dojazdową do składowiska. Nadrzędnym celem uwzględnianym przy projektowaniu składowiska i zakładu odzysku jest jak najdłuższa eksploatacja tego obiektu. Dlatego też składowisko to powinno zostać maksymalnie odciążone z odpadów o charakterze wtórnym. Pozostałe zaś odpady są przerabiane (część organiczna) lub składowane przy możliwie maksymalnym ich zagęszczeniu (część nieorganiczna). W tym celu obiekt został wyposażony w składowiska odpadów z wykorzystaniem istniejących kwater z zastosowaniem nowoczesnych i bezpiecznych dla środowiska rozwiązań technologicznych i organizacyjnych, w linię sortowniczą do oddzielenia surowców wtórnych oraz urządzenia do ich wstępnej segregacji.

W ostatnich latach w Zakładach Chemicznych „Police” przeprowadzonych zostało szereg inwestycji w ochronie środowiska, co przyczyniło się do znacznego ograniczenia odpadów. Optymalnym sposobem postępowania z odpadowym fosfogipsem jest jego bezpieczne składowanie. Składowiska fosfogipsów zabezpieczane są systemem rowów opaskowych, które wykluczają skażenie środowiska a w wyniku gospodarczego wykorzystania siarczanu żelazawego został znacznie ograniczony wpływ tego odpadu na środowisko.

Priorytetami w zakresie gospodarki odpadami, jakie należałoby realizować na terenie Powiatu Polickiego są:

- rozwijanie systemu gospodarki odpadami, opartego na okręgowym składowisku (Leśno Górne), rozwiązującym kompleksowo gospodarkę wszystkimi odpadami dla całego powiatu, w tym także dla gminy Police, a także dla miasta szczecina (współpraca międzygminna);
- likwidowanie dzikich składowisk odpadów;
- dalszy rozwój i prowadzenie kompleksowego systemu selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy Police;
- utworzenie na terenie gminy Police Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych (GPZON);
- opracowanie i wdrożenie koncepcji edukacji ekologicznej mieszkańców gminy;

- unieszkodliwianie osadów ściekowych;
- prowadzenie monitoringu gospodarki odpadami na terenie gminy Police.

Zgodnie z zapisami w powiatowym programie ochrony środowiska zakłada się:

- do 60% wykorzystania odpadów przemysłowych do celów gospodarczych (bez uwzględnienia fosfogipsów),
- objęcie selektywną zbiórką odpadów komunalnych – do 80 % gospodarstw domowych, odzyskanie i ponowne wykorzystanie surowców wtórnych – do 60 %,

System transportu odpadów komunalnych odbywa się zgodnie z zapisami Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Police za pośrednictwem firm, które uzyskały na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zezwolenie Burmistrza Polic na odbiór odpadów komunalnych stałych. Poniższa tabela przedstawia, wykaz firm, które posiadają wyżej wymienione zezwolenie.

Tabela 24 Wykaz firm posiadających zezwolenie na odbiór odpadów komunalnych stałych.

Lp.	Nazwa firmy	Adres
1.	Przedsiębiorstwo Użyteczności Publicznej „Trans-Net” S.A.	ul. Tanowska 8, 72-010 Police
2.	Firma Usługowo-Handlowo-Produkcyjna „Jantra”	ul. Księżnej Anny 11, 70-671 Szczecin
3.	„Remondis” Szczecin Sp. z o.o.	ul. Żołnierska 56, 70-961 Szczecin
4.	„Tompol” Tomasz Franecki	ul. Szeroka 17, 71-212 Szczecin
5.	Firma „SECURA”	ul. Thugutta 6D/5, 71-693 Szczecin
6.	Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Policach	ul. Piastów 15, 72-015 Police
7.	Zakład Usług Wielobranżowych „Stępol” S.C.	ul. Długosza 10, 72-010 Police
8.	„Transtech” Usługi Sprzętowe i Transportowe Sp. z o.o	ul. Kuźnicka 1, 72-010 Police
9.	Zakład Urządzania i Utrzymywania Ziieleńców „Siał”	ul. Boguchwały 1, 71-531 Szczecin
10.	Firma „Profi”	ul. Czorsztyńska 16, 71-163 Szczecin
11.	Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o	ul. Energetyków 20, 70-656 Szczecin
12.	Firma Usługowo-Handlowa „Auto –Met”	ul. Ułańska 8, 71-750 Szczecin
13.	Usługi Transportowe A&K	ul. Niemierzyńska 10/30, 71-436 Szczecin
14.	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe „Waldix	ul. Ku Słońcu 22c/ 1, 71-073 Szczecin
15.	„Towar” Wywóz Odpadów Komunalnych i Gruz	ul. Stawna 9, 71-494 Szczecin
16.	„Rob-Top” Wywóz Śmieci i Odpadów	ul. Zawadzkiego 15/ 3, 71-246 Szczecin

Gmina Nowe Warpno:

W gminie Nowe Warpno prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. Po wprowadzeniu „Gminnego Planu Gospodarki Odpadami” wzrosła liczba pojemników na selektywną zbiórkę odpadów a co za tym idzie zwiększyła się ilość zebranych surowców. Działanie to wpłynęło również na zmniejszenie się liczby odpadów komunalnych kierowanych do unieszkodliwiania na składowiskach.

Odpady komunalne z terenu gminy wywożone są do Zakładu Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych w Leśnie Górnym, w gminie Police. Na terenie zakładu działa sortownia i składowisko odpadów (2 kwatery).

Na zlecenia oraz w wyniku dwukrotnej w ciągu roku zbiórki z okazji „Dnia ziemi” i „Sprzątania świata” zbierane były odpady wielkogabarytowe. Do końca 2009 roku wszyscy mieszkańcy gminy Nowe Warpno zostali objęci zorganizowanym systemem odbierania i unieszkodliwiania odpadów. W 2009 roku gmina prowadziła selektywne zbieranie odpadów, które obejmowało głównie odpady opakowaniowe (tworzywa sztuczne, szkło, papier i tektura oraz puszki i baterie). W 2009 roku w gminie zebrano selektywnie 27,3 Mg odpadów opakowaniowych, natomiast do odzysku i recyklingu przekazano 100 % tych odpadów. Prowadzona jest edukacja w zakresie selektywnej zbiórki odpadów w wyniku czego wzrasta poziom ich zbiórki.

Edukacja społeczeństwa odbywała się za pomocą kart (ulotek) informacyjnych pozostawionych w ogólnodostępnych miejscach. Pomocne okazały się również plakaty ilustrujące sposób prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów oraz identyfikacja kolorów pojemników z ich przeznaczeniem. W 2009 roku duży nacisk położono na propagowanie szkodliwości azbestu i wyrobów z azbestem.

Istniejący system zbierania odpadów komunalnych, w tym również niebezpiecznych, oparty jest o firmę Trans – Net, posiadającą wymagane do tego uprawnienia, z którymi to gospodarstwa domowe, podmioty gospodarcze oraz gmina zawarły odpowiednie umowy.

Tabela 25 Odpady komunalne zebrane w gminie Nowe Warpno w latach 2007 – 2009 (GUS lata 2006 – 2008, obliczenia własne 2009 na podstawie danych z firm wywozowych).

Rok	Odpady zebrane w ciągu roku [Mg/r.]	Ogólny wskaźnik masowy [kg/M/rok] planistyczny	Odpady zebrane w ciągu roku w gospodarstwach domowych [Mg/r.]	Ogólny wskaźnik masowy [kg/M/rok] Odpady domowe	Ludność [osoby]
2007	266,73	172,19	189,17	122,12	1549
2008	370,76	231,87	349,70	218,70	1599
2009	378,10	230,41	356,62	217,32	1641

IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI:

Odpady ulegające biodegradacji:

- brak selektywnego zbierania i odbierania odpadów ulegających biodegradacji.

Odpady pozostałe w strumieniu odpadów komunalnych:

- porzucanie zmieszanych odpadów komunalnych na tzw. „dzikich wysypiskach;
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców gminy w zakresie działań służących poprawie gospodarki odpadami komunalnymi.

Wykaz jednostek, które uzyskały pozwolenie na wywóz odpadów stałych oraz nieczystości ciekłych w 2008 r. w Gminie Nowe Warpno:

- Przedsiębiorstwa Użyteczności Publicznej TRANS-NET S.A. z siedzibą w Policach przy ul. Tanowskiej 8, 72-010 Police (odpady stałe i ciekłe);
- REMONDIS Szczecin Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie przy ul. Żołnierskiej 56, 71-210 Szczecin (odpady stałe);
- Zakład Gospodarki Komunalnej w Nowym Warpnie, ul. Kościuszki 47a, 72-022 Nowe Warpno (odpady ciekłe).

Przewiduje się, następujące zmiany w zakresie rozwiązań organizacyjnych i techniczno-technologicznych w grupie odpadów komunalnych:

1. wzrost poziomu selektywnego zbierania oraz segregacji odpadów komunalnych,

2. tworzenie ponadgminnych systemów odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych ze szczególnym uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji,
3. budowę nowych i rozbudowę istniejących obiektów gospodarowania odpadami w ramach wyznaczonych obszarów działania regionów zagospodarowania odpadów.

W ramach regionów gospodarki odpadami planuje się budowę zakładu termicznego przekształcania odpadów komunalnych dla regionu Szczecińsko-Polickiego o możliwości termicznego unieszkodliwienia około 150 tys. Mg zmieszanych odpadów komunalnych rocznie, spełniającego najlepsze dostępne techniki (BAT).

Oczyszczenie rzeki Łarpia

Rzeka Łarpia stanowi zachodnie, boczne odgałęzienie rzeki Odry (Domiąży). W rejonie tym (Skolwin) po stronie zachodniej rzeka Odra (Domiąża) ma kilka odgałęzień, którymi licząc od głównego koryta cieką są: Wietlina, Kanał Skolwiński, Cieśnica.

Rzeka początek swego biegu rozpoczyna od rzeki Cieśnicy na wysokości północnego końca wyspy Skolwiński Ostrów i płynie w kierunku zachodnim w rejonie Mścięcina i dalej niemalże północno - zachodnim, wzdłuż historycznej linii zabudowy miasta Police. W rejonie starego kanału fabryki benzyny syntetycznej zmienia kierunek na wschodni i szerokim rozlanym korytem wpływa do rzeki Odry (Domiąży) w rejonie przeładunku amoniaku Z.Ch. Police.

Całkowita długość cieką wynosi ok. 5,8 km a szerokość koryta waha się od 15-100 m. Przy braku spadku podłużnego koryta i bardzo silnym jego zamuleniu oraz przy silnych prądach wejściowych obserwuje się prędkość przepływu w korycie rzeki Łarpia rzędu 0,1 m/s a przepływ wody szacowany jest na poziomie ok. 5,0 m/s.

Wody rzeki Łarpia nie są i nie były praktycznie nigdy objęte systematycznymi badaniami. W okresach jesienno - wiosenno - zimowych, z uwagi na powiązanie hydrauliczne z wodami rzeki Odry, jakość wody rzeki Łarpia jest podobna. W okresie lata, przy wyższych temperaturach i innych niekorzystnych elementach

klimatycznych, rzeka Łarpia zachowuje się jak bezodpływowy zbiornik wody, do którego przez wiele lat odprowadzano znaczne ilości niedostatecznie oczyszczonych ścieków a zdeponowane na dnie, w wyniku tego procesu osady stanowią źródło dodatkowego zanieczyszczenia wód.

Od dnia 15 kwietnia 2003 r. na terenie gminy Police działa Stowarzyszenie Ekologiczne „ŁARPIA”. Do podstawowych celów stowarzyszenia należy:

- podjęcie działań mających doprowadzić do oczyszczenia rzeki Łarpi;
- promowanie terenów przy rzece Łarpi jako miejsca wypoczynku;
- organizowanie imprez związanych z turystyką i rekreacją;
- edukacja ekologiczna poprzez podejmowanie działań na rzecz ochrony zwierząt i roślin, środowiska naturalnego oraz walorów krajobrazowych, promowanie żeglarstwa, kajakarstwa, wędkarstwa, sportów motorowodnych oraz innych rodzajów czynnej rekreacji.

Stowarzyszenie prowadzi edukację ekologiczną poprzez m.in.: sprzątanie rzeki Łarpi i terenów jej przyległych z okazji święta: "Sprzątania Świata" i "Dnia Ziemi", akcję "Każdy ptaszek ma swój daszek" (budowa i zawieszanie zimą budek dla ptaków, dokarmianie zwierzyny leśnej i ptaków).

Stowarzyszenie prowadzi działalność wydawniczą. Publikuje m.in. foldery i pocztówki promujące rzekę Łarpie. Ważną inicjatywą stowarzyszenia było opracowanie "Studium Wykonalności Rewitalizacji rzeki Łarpi" w celu pozyskania funduszy na dalsze prace związane z doprowadzeniem do rewitalizacji rzeki. Koryto rzeki wymaga natychmiastowego oczyszczenia. Warunki odpływu oraz wahania stanów wód Łarpi są powiązane i uzależnione od zjawisk panujących na rzece Odrze i Zalewie. Oczyszczenie koryta Łarpi to jedno zagrożenie.

Celem drugim jest stworzenie możliwej do realizacji dokumentacji, która zawierałaby szeroko pojętą rekultywację rzeki, a której wykonanie stwarzałoby możliwość wyeliminowania podstawowego źródła zanieczyszczeń i degradacji cieków, jakim były zrzuty ścieków z oczyszczalni komunalnej przy ul. Dębowej i ścieków „dzikich” z ul. Wojska Polskiego i Dolnej. Celem rekultywacji z kolei jest przywrócenie rzece i terenom przyległym walorów rekreacyjno – sportowych i turystyczno krajobrazowych w powiązaniu z pozostałą siecią hydrograficzną. Podjęte próby rewitalizacji rzeki Łarpi, póki co nie mają szerszego wymiaru.

Opracowano Koncepcję Zagospodarowania Brzegów Łarpi, według której ma być tworzone nabrzeże od mostu na ul. Goleniowskiej na północ w kierunku przystani klubu Bras.

Zgodnie z ustaleniami wojewódzkiego oraz powiatowego planu gospodarki odpadami, w miarę możliwości należy zapobiegać powstawaniu osadów ściekowych. Preferowanym sposobem postępowania z osadami jest ich ponowne wykorzystanie poprzez recykling substancji biogennych, które zastąpić mogą stosowane nawozy sztuczne. Oznacza to wykorzystanie osadów do celów rolniczych oraz zagospodarowania gruntów (plantacje, parki, lasy, inne obszary zielone). Wykorzystanie osadów przy zagospodarowywaniu gruntów jest preferowane ze względów ekologicznych. W przypadku niemożności ponownego wykorzystania osadów (słaba jakość lub brak w pobliżu odpowiednich gruntów), osady należy bezpiecznie unieszkodliwiać.

Według danych zawartych w Strategii Rozwoju Powiatu Polickiego na terenie Powiatu istnieje 6 oczyszczalni ścieków:

- oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna (Redlica, gmina Dobra) o przepustowości 2113 m³/d,
- oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna (Lubieszyn, gmina Dobra) o przepustowości 50 m³/d,
- oczyszczalnia bioblok (Mierzyn, gmina Dobra), o przepustowości 400 m³/d,
- oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna (Przeclaw, gmina Kołbaskowo) o przepustowości 2500 m³/d,
- oczyszczalnia Z.CH. „Police” SA (Police, gmina Police) o przepustowości 105332 m³/d,
- oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna (Nowe Warpno) o przepustowości 800 m³/d.

Osady, powstające na terenie oczyszczalni ścieków Z.Ch. „Police” SA, zgodnie z ustawą o odpadach w 100% wykorzystywane są do rekultywacji na

terenie Zakładów. Ponadto, kompostownia na terenie ZOISOK w Leśnie Górnym jest w stanie zagospodarować pozostałe osady, powstające na terenie gminy.

Składowisko odpadów komunalnych i przemysłowych.

Na terenie gminy Dobra, w miejscowości Dołuje, znajdowało się składowisko odpadów komunalnych i przemysłowych, eksploatowane w latach 1977-1989 przez Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania w Szczecinie. Eksploatację składowiska zakończono po zgromadzeniu około 190 tysięcy m³ odpadów, w dużej mierze niebezpiecznych. Powierzchnię składowiska pokryto warstwą gruntów mineralnych i żużla. W stanie obecnym składowisko pokrywa tylko roślinność, będąca wynikiem sukcesji naturalnej. Powierzchnia jest nierówna, posiada liczne nieckowate zagłębienia, teren nachylony jest w kierunku wschodnim.

Uformowane z dużym nachyleniem skarpy stykają się bezpośrednio z polami uprawnymi. Obiekt ten został uznany za szczególnie szkodliwy dla środowiska.

W okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono rekultywacji terenu po byłym składowisku odpadów, ze względu na brak środków, mimo że jest to zadanie priorytetowe w gospodarce odpadami.

Ogromny problem dla środowiska naturalnego, szczególnie z uwagi na zagrożenie dla niemal każdego jego komponentu, stanowią dzikie składowiska odpadów. Występują one niemal w każdej miejscowości Powiatu. Najczęściej umiejscowione są przy drogach, w przydrożnych rowach, na terenie lasów, w zbiornikach wodnych.

Co roku z PFOŚiGW przeznaczane są środki na likwidację dzikich składowisk odpadów. W związku z niską świadomością społeczną likwidacja dzikich składowisk jest mało skuteczna. Niezbędne zatem stają się działania edukacyjne i informacyjne, mające na celu uświadomienie mieszkańcom zagrożeń i niebezpieczeństw związanych z powstawaniem dzikich składowisk.

Poszczególne gminy starają się przeciwdziałać powstawaniu dzikich wysypisk oraz dokładają starań do ich likwidacji.

Gmina Police w ramach likwidacji tzn. „dzikich wysypisk” przedsięwzięła pewne kroki. Szacuje się, iż około 100 % właścicieli nieruchomości na terenie miasta Police usuwa zgodnie z przepisami prawa odpady komunalne z terenu nieruchomości. Natomiast na terenach sołectw część właścicieli nieruchomości usuwa odpady komunalne w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami.

Nielegalne składowiska odpadów komunalnych na terenie gminy Police są usuwane na bieżąco. W 2008 r. na terenie gminy Police zlikwidowano 8 nielegalnych składowisk odpadów: 3 w Policach, po 1 w Przęsocinie, Drogoradzu, Tanowie, Siedlicach, Trzebieży. W gminie Nowe Warpno problem dzikich wysypisk dotyczy w szczególności odpadów pochodzących z rozbiórki obiektów budowlanych, odpadów wielkogabarytowych i typowych zmieszanych odpadów komunalnych. W ostatnich latach zinwentaryzowano i zlikwidowano dwa większe wysypiska tego rodzaju oraz szereg mniejszych (m.in. na terenach leśnych).

Powstawanie tzw. dzikich wysypisk na terenie gminy wynika przede wszystkim ze zubożenia jej mieszkańców, którzy nie posiadają środków na opłaty związane z odbiorem wytwarzanych odpadów oraz z braku przestrzegania obowiązujących przepisów przez innych ich wytwórców (np. prowadzących budowę własnych obiektów na tym terenie). Likwidacja tzw. dzikich wysypisk prowadzona jest wyłącznie okresowo (raz na kilka lat) ze środków własnych Gminy.

2.3. CEL 3. OCHRONA GLEB PRZED NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ REKULTYWACJA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH

Kierując się „Polityką ekologiczną państwa” i problemami województwa sformułowano główny cel do roku 2015 w zakresie ochrony gleb jako ochronę gleb przed negatywnym oddziaływaniem oraz rekultywacja terenów zdegradowanych.

W Powiecie Polickim doraźnie przeprowadza się rekultywacje niewielkich powierzchni gleb zdegradowanych.

2.4. CEL 4. OCHRONA STREFY BRZEGOWEJ I ZAPLECZA BRZEGÓW ZALEWU SZCZECIŃSKIEGO

Zalew Szczeciński

W rozumieniu Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE Zalew Szczeciński wraz z Kanałem Piastowskim, Jeziorem Wicko Wielkie i cieśniną Świny stanowi jednolitą część wód.

Zalew Szczeciński, stanowiący część estuarium Odry, jest rozległym akwenem przymorskim o powierzchni wynoszącej 687 km² i średniej głębokości 3,8 m. Akwen ten charakteryzuje specyficzna hydrochemia wód, która kształtuje się pod wpływem: dopływu wód śródlądowych i wymiany wód z morzem. Napływ słonawych wód z Bałtyku, Zatoki Pomorskiej, uzależniony jest od: kierunku i szybkości wiatru, stanu morza, ciśnienia atmosferycznego, poziomu wody w Zalewie. Występujące tutaj spiętrzenia wód powodują zalewanie terenów przybrzeżnych, stanowiących cenne siedliska dla flory i fauny, tworząc jednocześnie naturalne systemy oczyszczania dla zanieczyszczeń wnoszonych wraz z dopływami rzecznyymi i spływami obszarowymi. Objętość wód Zalewu Szczecińskiego wynosi 2,58 km³, a ich wymiana odbywa się przeciętnie 6-7 razy w roku.

Terenami, w ramach strefy przybrzeżnej Zalewu Szczecińskiego jest obszar polskiej części Zalewu Szczecińskiego oraz całości Zalewu Kamieńskiego i przybrzeżnego fragmentu Zatoki Pomorskiej, jak i terenów lądowych gmin otaczających te akweny: Dobra Szczecińska, Dziwnów, Goleniów, Kamień Pomorski, Kołbaskowo, Międzyzdroje, Nowe Warpno, Police, Stepnica, Szczecin, Świnoujście i Wolin.

Obszar strefy przybrzeżnej Zalewu Szczecińskiego jest miejscem bytowania zbiorowisk roślinności oraz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotem troski szeregu konwencji, dyrektyw Unii Europejskiej oraz polskiej ustawy o ochronie przyrody. Jak wynika z doświadczeń wielu krajów, takie obszary są „Mekką” dla milionowych rzesz obserwatorów zjawisk przyrodniczych, a także przeciętnych ludzi w ramach weekendowego wypoczynku. Dlatego też strefa przybrzeżna Zalewu, ze względu na swoją specyfikę położenia i bogactwo

układów przyrodniczych, może stać się miejscem wypoczynku i jedną z głównych atrakcji turystycznych Pomorza Zachodniego oraz kraju.

W Programie Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015, jako jednostkę odpowiedzialną za działania w ramach ochrony strefy brzegowej i zaplecza brzegów Zalewu Szczecińskiego, wskazano Urząd Morski w Szczecinie. Jest to instytucja odpowiedzialna także za zarządzanie wodami morskimi (w tym wewnętrznymi – Jezioro Nowowarpieńskie i część Zalewu Szczecińskiego wraz ze Świną i Dziwną, Zalew Kamieński, rzeka Odra pomiędzy Zalewem Szczecińskim a granicą południową wód portu Szczecin) oraz strefą wzajemnego oddziaływania wód morskich i lądu. W konsekwencji wszystkie plany i projekty inwestycji związane z zagospodarowaniem pasa technicznego, morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego są zatwierdzane lub uzgadniane przez ten organ administracji morskiej.

Konieczność ochrony strefy brzegowej Zalewu Szczecińskiego wynika głównie z powodów jej niszczenia poprzez:

- działanie wód akwenu,
- rozwój przemysłu,
- niekontrolowany rozwój turystyki.

Oprócz działań związanych ochroną linii brzegowej należy zabiegać również o

1. uświadamianie znaczenia strefy brzegowej Zalewu Szczecińskiego,
2. rozwiązywanie problemów związanych z właściwym użytkowaniem i ochroną,
3. tworzenie podstaw dla współpracy pomiędzy organizacjami rządowymi, pozarządowymi, lokalnymi społecznościami, instytucjami naukowymi i osobami fizycznymi w dziedzinie ochrony strefy brzegowej,
4. uczestnictwo w międzynarodowych akcjach na rzecz ochrony i zarządzania strefą brzegową,
5. integrację nauki z działalnością gospodarczą w strefie brzegowej.

2.5. CEL 5. OGRANICZENIE RYZYKA WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII I MINIMALIZACJI ICH SKUTKÓW ORAZ ZWIĘKSZENIE BEZPIECZEŃSTWA CHEMICZNEGO

Jednym z punktów, które szczególnie narażone są na ryzyko wystąpienia poważnych awarii są Zakłady Chemiczne „Police” S.A. Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Szczecinie dokonuje systematycznych pomiarów azotu oraz pyłów zawieszonych ogółem. Natomiast zakładowe służby ochrony środowiska dokonują w czterech punktach zlokalizowanych na terenie zakładu 24-godzinnych pomiarów emisji dwutlenku siarki, amoniaku i związków fluoru. Wyniki tych pomiarów przekazywane są do WIOŚ w Szczecinie, w którym dokonywane są oceny jakości powietrza.

Działania Zakładów miały zmierzać w kierunku zmniejszenia ilości wytwarzanych fosfogipsów, zwiększenia zagospodarowania siarczanu żelaza (II) i bieżącej rekultywacji składowiska fosfogipsów. Zakłady, ze względu na realizowaną technologię spełniającą kryteria BAT (najlepszej dostępnej techniki) nie obniżą w najbliższym czasie ilości wytwarzanych fosfogipsów albowiem ilość tychże fosfogipsów jest adekwatna do wielkości produkcji nawozów i wynika bezpośrednio z chemizmu procesu.

O zmniejszeniu ilości wytwarzanego fosfogipsu można mówić jedynie w przypadku zmniejszenia produkcji nawozów lub zakupu kwasu fosforowego od zewnętrznych producentów, co jest uwarunkowane wybudowaniem terminalu rozładunkowego, na co w chwili obecnej zakłady nie mogą sobie pozwolić. Z przekazanych przez Zakłady danych wynika, że od 2002 roku Zakłady wywiązują się z podjętego działania i na bieżąco, w miarę posiadanych umów, zagospodarowują odpadowy siarczan żelaza II. Ze względu na to, iż składowisko fosfogipsów jest na bieżąco eksploatowane działania związane z jego rekultywacją wynikają ze sposobu jego użytkowania. Rekultywacja polega, więc na wprowadzaniu na teren składowiska, w miejscach do tego wyznaczonych, roślinności wyższej i niższej. Do chwili obecnej zrekultywowano obszary składowiska położone po południowej i północno-zachodniej części składowiska łącznie z wytworzoną wierzchowiną.

Spośród ważniejszych celów Z.Ch. Police S.A. należy wymienić: modernizację instalacji w celu zamiany paliwa z oleju opałowego na gaz ziemny, modernizację turbiny parowej, magazynów, stacji przesypowych i układów pomiarowych, budowę magazynu kwasu fluorokrzemowego na PF-4 z Zakładzie Fosforowym.

W ciągu ostatnich lat Zakłady Chemiczne "Police" SA zrealizowały wiele inwestycji, które doprowadziły do całkowitego wyeliminowania przekroczeń dopuszczalnych wartości emisji zanieczyszczeń. W wyniku licznych kontroli nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości emisji gazów i pyłów w stosunku do decyzji.

Pozostałymi większymi emitorami zanieczyszczeń są m.in.:

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej SA Police

Zainstalowane są 4 kotły typu WR-10 o mocy ok. 11,6 MW każdy. Jeden z nich jest już na trwale wyłączony. W sezonie grzewczym pracuje w zasadzie jeden kocioł. W wyniku kontroli stwierdzono, że zakład nie przekracza wartości dopuszczalnych wynikających z decyzji.

„Polchar” Sp. z o.o. Police

Zakład produkujący półkoks na cele eksportowe w ilości do 100 000 ton rocznie, powstał na terenie Z.Ch. Police, Zakład ubocznie produkuje energię ciepłą, którą wykorzystuje się w Z.Ch. Police. Pomiary kontrolne nie wykazują przekroczeń wartości dopuszczalnych emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego.

„Kemipol” Spółka z o.o. Police

Zakład produkuje koagulanty żelazowe i glinowe. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości

Wszystkie podmioty działające na terenie Powiatu Polickiego, których działalność w sposób znaczący może oddziaływać na środowisko naturalne, obowiązane są we własnym zakresie podejmować wszelkie działania mające na celu zapobieganiu poważnym awariom i ich negatywnym skutkom dla środowiska.

2.6. CEL 6. OCHRONA ZŁÓŻ KOPALIN

Ochrona złóż kopalin przed trwałym zainwestowaniem i zalesianiem oraz niekontrolowaną eksploatacją.

Do najważniejszych zadań w zakresie ochrony złóż kopalin, należy zaliczyć:

- identyfikację złóż kopalin na obszarze powiatu polickiego,
- nadzór nad eksploatacją złóż kopalin, racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami,
- ochronę obszarów występowania złóż kopalin przed zagospodarowaniem uniemożliwiającym eksploatację.

Działania:

- wykonanie inwentaryzacji złóż surowców mineralnych z uwzględnieniem elementów ochrony środowiska dla obszaru Powiatu Polickiego,
- kontrole w zakresie wykonywania postanowień udzielonych koncesji oraz eliminacja nielegalnych eksploatacji,
- sporządzanie wytycznych do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i planów zagospodarowania i planów miejscowych.

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo geologiczne i górnicze, organem administracji geologicznej na szczeblu powiatowym jest starosta, realizujący swe zadania przy pomocy geologa powiatowego. W kompetencji tego organu jest m.in. udzielanie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin, jak również kontrola nad działalnością podmiotów gospodarczych w zakresie gospodarowania złożami kopalin.

2.7. CEL 7. ZACHOWANIE RÓWNOWAGI EKOLOGICZNEJ W PROCESIE ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO

Podstawowym celem polityki ekologicznej państwa, w tym Powiatu Polickiego w zakresie ochrony przyrody w perspektywie do 2015 roku jest zachowanie równowagi ekologicznej w procesie rozwoju społeczno - gospodarczego.

Głównym zadaniem w tym obszarze jest opracowanie i realizacja zapisów planu ochrony obszarów Natura 2000. Zadanie to należy do Wojewody Zachodniopomorskiego.

2.8. CEL 8. OCHRONA I RACJONALNE WYKORZYSTANIE LASÓW

Zadania jakie założono do wykonania w ramach celu 8, są następujące:

1. Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych, ochrona roślin i zwierząt, ochrona siedlisk i ekosystemów oraz krajobrazu.
2. Zmiana struktury gatunkowej i wiekowej lasów, odnowienie uszkodzonych ekosystemów leśnych.
3. Edukacja leśna społeczeństwa, dostosowanie lasów do pełnienia zróżnicowanych funkcji przyrodniczych i społecznych.
4. Identyfikacja zagrożeń lasów i zapobiegania ich skutkom.

Na terenie Powiatu Polickiego zostanie - zgodnie z założeniami - do roku 2015 zalesiony obszar ponad 2 000 ha gruntów o niskiej klasie bonitacyjnej. Z zalesień wyłączono obszary, na których występują gatunki zagrożone, wyszczególnione w publikowanej przez Międzynarodową Unię Przyrody i Jej Zasobów „Czerwonej Księdze Gatunków Zagrożonych” oraz użytki naturogeniczne.

Gospodarka leśna na terenie Powiatu Polickiego prowadzona jest przez Nadleśnictwa Trzebież i Gryfinio.

Nadleśnictwo Gryfino

Z danych Nadleśnictwa Gryfino uzyskano informację dotyczącą gospodarki leśnej prowadzonej przez Nadleśnictwo w obszarze administracyjnym Powiatu Polickiego.

W obecnych granicach Nadleśnictwo Gryfino funkcjonuje od 1 stycznia 1973 roku. Jest gospodarstwem leśnym dwuobróbowym (Gryfino i Rozdoły). Na dzień 1 stycznia 2010 r. ogólna powierzchnia wynosiła 18 843,77 ha – z tego w Powiecie Polickim (Gmina Kołbaskowo) – 565,06 ha. Nadleśnictwo Gryfino położone jest w środkowo-zachodniej części województwa Zachodniopomorskiego na terenie powiatów:

- gryfińskiego – gminy: Banie, Gryfino, miasto Gryfino, Stare Czarnowo, Widuchowa;
- polickiego – gmina Kołbaskowo;
- pyrzyckiego – gminy: Bielice, Kozielice;
- Miasta Szczecin (powiat grodzki).

Lasy Nadleśnictwa Gryfino usytuowane są w Pierwszej Krainie Bałtyckiej w Dzielnicach: Niziny Szczecińskiej oraz Pojezierza Wałecko-Myśliborskiego.

W skład nadleśnictwa wchodzi dwa obręby leśne: Gryfino i Rozdoły. Grunty leśne położone w gminie Kołbaskowo wchodzi w zasięg administracyjny obrębu leśnego Rozdoły, Leśnictwo Podjuchy.

Na podstawie Zarządzenia nr 18 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 1 lipca 1996 r. obszar całego obrębu leśnego Rozdoły został włączony do utworzonego wówczas Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Puszczy Bukowej i Goleniowskiej”. Obecnie – po poszerzeniu o Puszcze Wkrzańską – kompleks ten nosi nazwę „Puszcze Szczecińskie”. Ponadto w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Gryfino funkcjonują 2 parki krajobrazowe (Szczeciński Park Krajobrazowy i Park Krajobrazowy „Doliny Dolnej Odry”).

Gospodarkę leśną Nadleśnictwo Gryfino prowadzi w oparciu o „Plan urządzenia lasu”, na okres 2007 – 2016 rok. Prawie wszystkie grunty leśne obrębu Rozdoły stanowią lasy ochronne. Ze względu na położenie wzdłuż krawędzi doliny Odry są to głównie lasy wodochronne i glebochronne. Występują również obszary

objęte ochroną prawną na mocy przepisów ustawy o ochronie przyrody. Z uwagi na wspomniane uwarunkowania ochronne gospodarka leśna w Leśnictwie Podjuchy prowadzona jest ekstensywnie i polega głównie na wykonywaniu zabiegów ochronnych i pielęgnacyjnych. Usuwany jest przeważnie posusz oraz drzewa złamane i powalone przez wichury. Prowadzone są systematycznie prace ochronne oraz monitorujące zagrożenia ze strony szkodników owadzych, grzybowych i zanieczyszczeń przemysłowych.

Na gruntach zlokalizowanych na terenie Gminy Kołbaskowo, Nadleśnictwo Gryfino realizuje następujące zadania ochronne:

1. Związane z istniejącymi obiektami objętymi ochroną:

a) Rezerwat przyrody „Wzgórze Widokowe nad Międzyodrzem” (obręb leśny Rozdoły, Leśnictwo Podjuchy, oddział 424 b,c,g; powierzchnia - 4,43 ha) – krajobrazowy z ochroną roślinności kserotermicznej. Rezerwat ten został utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego nr 158 z dnia 23 stycznia 1978 r. Plan ochrony dla tego obiektu został opracowany a następnie zatwierdzony Zarządzeniem Wojewody Szczecińskiego nr 12/2002 z dnia 9 lipca 2002 r.

W ramach zabiegów ochronnych, wynikających z zatwierdzonego planu ochrony wykonywane są na terenie rezerwatu zabiegi pielęgnacyjno-ochronne polegające na usuwaniu roślinności negatywnej, zagrażającej głównemu przedmiotowi ochrony. Obiekt zagospodarowany został również pod kątem udostępnienia turystycznego.

W okresie sprawozdawczym zabiegi ochronne wykonywane były w ramach dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie uzyskanej zbiorczo dla wielu rezerwatów podobnego typu przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Szczecinie.

b) Rezerwat przyrody „Kurowskie Błota” (obręb leśny Rozdoły, Leśnictwo Podjuchy, oddział 419; 420 i 421; powierzchnia – 98,44 ha) utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego nr 166 z dnia 10 października 1965 r. celem ochrony ptaków, powiększony w listopadzie 2007 roku Zarządzeniem Wojewody Zachodniopomorskiego. Obiekt całkowicie niedostępny,

uznany jako rezerwat ścisły. Aktualnie Nadleśnictwo Gryfino nie prowadzi tam żadnej działalności gospodarczej.

c) Użytek ekologiczny „Trawiasta Dolina” (obręb Rozdoły, Leśnictwo Podjuchy, oddział 422 f, g; powierzchnia - 1,57 ha) – utworzony uchwałą Rady Gminy Kołbaskowo nr XXXI/414/06 z dnia 20.02.2006 r. Obiekt ten utworzony został w celu ochrony płatów roślinności kserotermicznej.

d) Użytek ekologiczny „Ptasia Łąka” (obręb Rozdoły, Leśnictwo Podjuchy, oddział 422 I; powierzchnia – 0,50 ha) – utworzony uchwałą Rady Gminy Kołbaskowo nr XXXI/414/06 z dnia 20.02.2006 r. Obiekt ten obejmujący niewielki pas nieużytków zlokalizowanych na polderach rzecznych utworzony został w celu ochrony bytowania i gniazdowania wielu gatunków ptaków.

2. Związane z projektowanymi obiektami do objęcia ochroną:

Rezerwat przyrody „Wąwóz Kamieniecki” (obręb Rozdoły, Leśnictwo Podjuchy, powierzchnia ponad 85 ha). Obiekt ten został zgłoszony przez Nadleśnictwo Gryfino wojewódzkim organom ochrony przyrody z uwagi na konieczność objęcia ochroną dobrze zachowanych płatów z roślinnością kserotermiczną, naturalnych lasów łęgowych, elementów dziedzictwa kulturowego (grodzisko) oraz największego w Polsce stanowiska kokoryczy drobnej. Obecnie wykonana została inwentaryzacja przyrodnicza tych powierzchni i podjęte zostały działania zmierzające do utworzenia obiektu.

3. Inne działania ochroniarskie

W ramach powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej dokonana została szczegółowa weryfikacja terenowa przyrodniczych siedlisk leśnych i nieleśnych stanowiących obiekty priorytetowe programu „Natura 2000”. Weryfikacja ta obejmowała analizę rozmieszczenia i stanu zachowania poszczególnych gatunków fauny i flory oraz podstawowe wytyczne związane z zabiegami ochronnymi jak również waloryzacją tych gatunków. W ramach programu „Natura 2000” dla obszaru ochrony ptaków Dolina Dolnej Odry, opracowywany jest wykaz zadań ochronnych. Natomiast opracowany już wcześniej obszar ochrony siedlisk Dolna Odra, przechodzi obecnie procedurę zatwierdzania przez Komisję

Europejską. Ponadto trwają systematyczne prace nad aktualizacją uzyskanych danych.

Poza gospodarką leśną prowadzoną w lasach stanowiących własność Skarbu Państwa i przekazanych w zarząd Nadleśnictwa Gryfino, nadleśnictwo sprawuje także nadzór nad lasami nie będącymi własnością Skarbu Państwa.

W drodze porozumienia zawartego w dniu 30 kwietnia 2004 r. pomiędzy Starostą Polickim a Nadleśniczym Nadleśnictwa Gryfino, Nadleśnictwu Gryfino powierzony został nadzór nad gospodarką leśną o łącznej powierzchni 37,71 ha lasów położonych w gminie Kołbaskowo, stanowiących w większości własność osób fizycznych. Merytoryczny nadzór w ramach wspólnego obwodu nadzorczego sprawuje Leśniczy Leśnictwa Podjuchy.

Zgodnie z treścią zawartego porozumienia nadleśnictwo zobowiązało się do:

- bieżącej lustracji drzewostanów i oceny sposobu prowadzenia przez właścicieli gospodarki leśnej a w szczególności realizacji zadań określonych decyzjami Starosty;
- nadzoru nad realizacją przez właścicieli lasów obowiązków powszechnej ich ochrony oraz trwałego utrzymywania lasów i zapewnienia ciągłości ich użytkowania;
- nadzoru nad przestrzeganiem przez właścicieli lasów obowiązku cechowania pozyskanego drewna.

Z uznaniem należy stwierdzić, że przekazane do nadzoru powierzchnie leśne w zdecydowanej większości (98,7 %) stanowią lasy, dla których staraniem Starostwa Powiatowego w Policach, sporządzono inwentaryzację stanu lasu, w oparciu o którą opracowane zostały dla poszczególnych właścicieli lasów, zadania gospodarcze do 2015 roku.

Nadleśnictwo Trzebież

Lasy Nadleśnictwa Trzebież swoim zasięgiem obejmują prawie cały Powiat Policki. Tworzą zwarty kompleks leśny o urozmaiconym składzie gatunkowym i dużej różnorodności siedlisk potocznie nazywany Puszcza Wkrzańską.

Nadleśnictwo przeszło w 2009 roku audyt wznawiający i uzyskało ponownie certyfikat dobrej gospodarki leśnej wg FSC (Forest Stewardship Council).

Audyt przeprowadzany przez przedstawicieli organizacji FSC polega na szczegółowej kontroli czy prace prowadzone przez Nadleśnictwo są zgodne ze Standardami Dobrej Gospodarki Leśnej. Lista kontrola audytu jest bardzo drobiazgowa opiera się na 10 podstawowych Zasadach i 56 Kryteriach.

Istotą certyfikacji jest zapewnienie klienta, że produkt (nasiona, sadzonki, drewno), który zakupi w Nadleśnictwie pochodzi z lasów spełniających Standardy Dobrej Gospodarki Leśnej FSC. W dużym uproszczeniu oznacza to, że potencjalny nabywca nie przyczynia się do niszczenia środowiska, łamania praw, zubożenia ekosystemów leśnych czy też nielegalnego korzystania z zasobów naturalnych.

Powierzchnia Nadleśnictwa wynosi 24 909.31 ha, w tym w Powiecie Polickim znajduje się 24 094.34 ha co stanowi 96,7 %.

Nadleśnictwo gospodaruje na terenie trzech gmin: Nowe Warpno, Dobra, Police oraz miast: Szczecin, Police, Nowe Warpno.

Powierzchnie lasów przypadające na poszczególne gminy, będących w zarządzie Nadleśnictwa przedstawiono poniżej:

814.91 ha	miasto Szczecin
2773.45 ha	gmina Dobra
620.85 ha	miasto Nowe Warpno
745 2.44 ha	gmina Nowe Warpno
13243.18 ha	gmina Police
45,03 ha	miasto Police

Podział lasów nadleśnictwa według funkcji to: lasy rezerwatowe 163 ha (obszar rezerwatów przyrody), lasy specjalnego przeznaczenia 41 ha (najcenniejsze drzewostany nasienne), lasy ochronne ogólnego przeznaczenia 14 656 ha i lasy wielofunkcyjne 7526 ha (las gospodarcze).

Dominującym gatunkiem jest sosna, przeciętny wiek drzewostanów to 61 lat i w ciągu ostatnich 10 lat wzrósł o 6 lat.

W lasach Nadleśnictwa występuje szereg prawnych form ochrony przyrody, najważniejsze to:

- Rezerwat Przyrody „Świdwie” o pow. 891,28 ha, w tym w zarządzie Nadleśnictwa - 253.45 ha;
- Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000: „Jezioro Świdwie” o pow. 7196,2 ha, w tym w zarządzie Nadleśnictwa - 4234 ha;
- „Ostoja Wkrzańska” o pow. 14 575.7 ha, w tym w zarządzie Nadleśnictwa 14 576 ha;
- „Zalew Szczeciński” o pow. 47 194.6 ha, w tym w zarządzie Nadleśnictwa 676 ha;
- „Dolina Dolnej Odry” o pow. 60 207, 1 ha, w tym w zarządzie Nadleśnictwa 815 ha.

Łączna powierzchnia zatwierdzonych Obszarów Natura 2000 na terenach Nadleśnictwa Trzebież to 19 459 ha co stanowi 78 % powierzchni Nadleśnictwa.

W 2008 r. opracowano projekt kolejnego Obszaru Natura 2000 - Specjalny Obszar Ochrony „Jezioro Stoisko” o pierwotnej powierzchni - 360 ha, po kolejnych konsultacjach zmniejszono do pow. 146,1 ha.

Dodatkowo na terenie Nadleśnictwa znajduje się 29 stanowisk ptaków prawnie chronionych objętych ochroną strefową. Łączna powierzchnia stref to ok. 1900 ha.

Ponadto na terenie lasów znajdują się liczne stanowiska roślin chronionych ok. 2890 szt. oraz płaty cennych siedlisk przyrodniczych o łącznej powierzchni 1070 ha. Wymienione formy ochrony przyrody bardzo często nakładają się na siebie, powodując, że często jeden obszar objęty jest dwu lub trzema formami ochrony.

Każda z wymienionych form ochrony przyrody nakłada dodatkowe obostrzenia na gospodarkę leśną np. w strefach ochrony całorocznej prace nawet ratunkowe można wykonać jedynie za zgodą Generalnego Dyrektora Ochrony Środowisk, a w strefach ochrony okresowej nawet po zakończeniu terminów ochrony na prace pielęgnacyjne drzewostanów konieczne jest uzyskanie zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Każdy zabieg wykonywany w prawnych formach ochrony wymaga dodatkowych, drobiazgowych uzgodnień, czasochłonnych analiz oraz kosztochłonnych ekspertyz.

Ważnym wskaźnikiem charakteryzującym Nadleśnictwo jest lesistość terenu, która dla powiatu polickiego wynosi 39.3 % przy lesistości Polski 28,9%. Największą lesistość ma Gmina Police 57.9 %, a najmniejszą Gmina Dobra 22,7%. Oblicza się, że na każdego statystycznego Polaka przypada 0,228 ha lasu, a na statystycznego mieszkańca Powiatu Polickiego przypada 0,408 ha lasu.

Aby zapewnić spełnianie przez las wszystkich funkcji konieczne jest utrzymanie drzewostanów w dobrej kondycji zdrowotnej, podnoszenie ich naturalnej odporności oraz utrzymywanie dużej różnorodności biologicznej. Zmiany w środowisku powodowane przez gospodarkę człowieka wpłynęły mocno na stan zagrożenia w lasach.

Degradacja środowiska, nagromadzenie ubocznych odpadów, olbrzymia presja na lasy stwarza realne zagrożenia dla ich istnienia. Środowisko leśne podlega wpływom zewnętrznym, a skutki tych wpływów, często negatywne, stwarzają zagrożenia i problemy związane z ochroną środowiska.

Oddziaływanie czynników stresowych na środowisko leśne ma charakter złożony i reakcja drzewostanów bywa często przesunięta w czasie. Równoczesne działanie wielu czynników stresowych znacznie obniża odporność drzewostanu.

Zagrożenia abiotyczne

Ekstremalne temperatury, silne wiatry, obfite opady deszczu i śniegu, wahania poziomu wód powodują obniżenie biologicznej odporności lasów.

Ekstremalne temperatury oraz długotrwała susza spowodowały, że na powierzchni około 80 ha 2-4 letnich upraw wystąpiły problemy z patogenem grzybowym - osutka sosny. Wystąpienie tego czynnika chorobotwórczego osłabiło znacznie młode drzewka i spowodowało zmniejszenie jego przyrostu.

Na skutek silnego gradobicia, które nastąpiło w dniu 28 maja 2009 r. na Szkółce Leśnej Tatynia wystąpiły duże bo sięgające ok. 35 % straty w siewkach drzew leśnych.

Obfite opady deszczu jesienią 2009 roku, długotrwała śnieżna i mroźna zima 2009/2010 oraz upalne i suche lato 2010 r. spowodowały wiele szkód i utrudnień w prowadzeniu gospodarki leśnej.

Zeszłoroczne obfite opady deszczu spowodowały podtopienia drzewostanów i dróg leśnych. W dniu 1 października 2009 r. tereny północne Nadleśnictwa Trzebież zostały zalane. Powódź wywołała tzw. cofka, czyli cofnięcie wody z Zalewu Szczecińskiego. Tym razem winny był bardzo silny północny wiatr oraz długotrwałe opady deszczu.

Przerwane zostały wały przeciwpowodziowe w Trzebieży, Podgrodziu, Nowym Warpmie i Jasienicy. Woda zalała część ulic, ogrodów a także tereny leśne.

Zima z grubą pokrywą śnieżną trwała długo - nieprzerwanie ponad dwa miesiące. W tym tak bardzo trudnym dla zwierzyny okresie myśliwi i leśnicy Nadleśnictwa Trzebież nie zapomnieli o systematycznym dokarmianiu i poprawianiu warunków bytowania zwierzyny.

Wystawiono dodatkowo 30 tymczasowych paśników dla saren, utworzono 50 punktów dokarmiania zwierzyny systemem bezpaśnikowym, które systematycznie były uzupełniane w karmę (marchew, buraki, ziemniaki, snopówkę, siano, ziarna zbóż i inne).

W ramach tych prac, poprzez odgarnianie pokrywy śnieżnej, udostępniono dla zwierzyny: łąki śródleśne, poletka zgryzowe i poletka żerowe.

W dokarmianie zwierzyny aktywnie włączała się miejscowa ludność.

Tegoroczne ekstremalnie wysokie temperatury i długotrwała susza spowodowały dodatkowe straty w drzewostanach nadleśnictwa. Szkody występują głównie w uprawach i młodnikach. W chwili obecnej za wcześnie jest, by oceniać rozmiar strat. Konsekwencje suszy będą widoczne dopiero w następnym sezonie wegetacyjnym.

Zagrożenia antropogeniczne

Dużym zagrożeniem dla środowiska leśnego są co roku pożary. Nadleśnictwo Trzebież zaliczane jest w całości do I kategorii zagrożenia pożarowego. Bliskość dużych aglomeracji i granicy państwa powoduje nasilenie ruchu turystycznego, który skutkuje zwiększeniem liczby pożarów. Zagrożenie

pożarowe dodatkowo stwarza silna penetracja terenu przez licznie odpoczywających tu turystów, wędkarzy, a w okresie letnio-jesiennym przez zbieraczy runa leśnego.

Potwierdzeniem tego jest procentowy udział pożarów w leśnictwach. Większość pożarów wybucha w Leśnictwie Siedlice, które gospodaruje w sąsiedztwie miast: Police i Szczecin.

Sytuację dodatkowo pogarsza duży udział siedlisk borowych (65 %), drzewostanów młodszych klas wieku (54 %), duży udział gatunków iglastych (71%), zwartość kompleksu i bujny rozwój łatwopalnego runa.

W 2009 roku wybuchło 15 pożarów przy średniej rocznej z ostatnich 8 lat - 31. Łączna powierzchnia pożarów w bieżącym roku to 0,51 ha, a średnia wielkość - 0.03 ha. Świadczy o dużym zaangażowaniu Państwowej Straży Pożarnej, Ochotniczej Straży Pożarnej oraz Służby Leśnej i wzorowej wzajemnej współpracy.

W celu przeciwdziałania powstawaniu pożarów nadleśnictwo ponosi duże koszty na ochronę przeciwpożarową. W roku 2008 r. było to 449 tys. zł, zaś w 2009 roku 362,8 tys. zł. Prowadzona jest w szerokim zakresie profilaktyka przeciwpożarowa (punkty obserwacyjne z telewizją przemysłową, dostrzegalnie, patrole naziemne), działania ograniczające możliwości rozprzestrzeniania się pożarów (sieć pasów przeciwpożarowych i biologicznych), a także przysposabianie obszarów leśnych do środków i urządzeń prowadzenia akcji gaśniczych (budowa i remont dróg, punktów czerpania wody, zbiorników sztucznych) oraz wyposażania w sprzęt i środki własne jednostki gaśnicze (wóz bojowy, zestaw ciągnikowy, śmigłowiec patrolowy), sprzęt zapewniający łączność - 7 szt. radiostacji bazowych, 16 szt. radiostacji przenośnych, 5 szt. - samochodowych oraz telefony komórkowe.

Jednym ze sposobów ograniczenia ilości pożarów jest również próba ukierunkowania ruchu turystycznego.

Na terenie Nadleśnictwa wyznaczono strefy przeznaczone do intensywnego zagospodarowania turystycznego. Wychodząc naprzeciw społecznym oczekiwaniom Nadleśnictwo udostępnia do potrzeb rekreacji leśne

obiekty turystyczne. Na turystów czekają leśne parkingi i miejsca postoju, które Nadleśnictwo na bieżące remontuje i modernizuje.

Nadleśnictwo Trzebież jest partnerem Powiatu Polickiego w opracowaniu i realizacji projektu pn. „Zintegrowany szlak turystyczny Powiatu Polickiego”. Wytyczono około 40 km tras do jazdy konnej i wyznaczono 3 miejsca postojowe na tych trasach.

Dużym zagrożeniem zarówno dla środowiska leśnego jak i dla odwiedzających nasze lasy są kierujący motocyklami typu cross i quadami.

Zanieczyszczenie odpadami

Lasy Puszczy Wkrzańskiej są atrakcyjnym miejscem weekendowego spędzania czasu wolnego licznych turystów i mieszkańców przyległych miast.

Mimo zorganizowanej zbiórki i wywozu śmieci, znaczna część odpadów (szczególnie z gospodarstw domowych) trafia na dzikie wysypiska. Miejsca dzikiego składowania stanowią źródło zanieczyszczenia wód gruntowych i powierzchniowych, mogą stanowić źródło zagrożenia epidemiologicznego, a także być przyczyną degradacji terenu, oraz ograniczają walory estetyczne i krajobrazowe. Największa ilość odpadów komunalnych zauważa się w sąsiedztwie osiedli mieszkalnych oraz szlaków komunikacyjnych.

W ostatnich latach wzrasta zaśmiecenie terenów leśnych położonych głębiej. Jest to efekt przebywania w tych miejscach zbieraczy grzybów i jagód. W 2008 r. koszty własne Nadleśnictwa poniesione na ten cel to 45,6 tys. zł., w 2009 r. – 48,5 tys. zł. Dodatkowo zgodnie z umową zawartą 23 czerwca 2008 r. z Powiatem Polickim zrealizowano zadanie „Zbiórka odpadów i likwidacja dzikich wysypisk w lasach na terenie Powiatu Polickiego”, finansowanego z PFOŚiGW na kwotę 34,4 tys. zł, wywożąc na składowiska 100 ton odpadów zebranych na terenie lasów Nadleśnictwa Trzebież. W 2009 roku powiat przeznaczył również kwotę 30 000 zł na realizację tego zadania. Nadleśnictwo poniosło już koszty własne w wysokości 28 tys. zł.

Udostępnienie społeczeństwu informacji o zagrożeniach środowiska leśnego poprzez edukację.

Zgodnie z zarządzeniem nr 63 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 października 2004r. Nadleśnictwo Trzebież zostało włączone do Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Puszcze Szczecińskie”.

Leśne kompleksy promocyjne utworzone zostały w celu promocji proekologicznej polityki leśnej państwa. Prowadzona tu gospodarka leśna eksponuje ekologiczne aspekty i zamierzenia do zachowania naturalnej zmienności leśnej.

Statutowym zadaniem LKP-u jest promowanie nowoczesnego leśnictwa i jego roli w zagospodarowaniu przestrzennym kraju oraz: upowszechnienie postępów nauki i technologii leśnej, integrowanie gospodarki leśnej i aktywnej ochrony przyrody, doskonalenie funkcjonowania Służby Leśnej, edukacja ekologiczna społeczeństwa.

Z mocy ustawy o lasach w swych działaniach Nadleśnictwo stara się łączyć prawidłowe funkcjonowanie przyrody, ekologii z zapotrzebowaniem społeczeństwa. Jednym z podstawowych warunków umożliwiających ochronę przyrody Nadleśnictwa Trzebież jest szeroka prezentacja społeczeństwu ekologicznych problemów.

Szczególne miejsce zajmuje tu edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży. Przybliżenie młodzieży realnych zagrożeń dla lasów odbywa się przez prowadzenie tzw. „Zielonych lekcji” dla wszystkich chętnych, udział w organizowanych konkursach, spotkaniach i rajdach. Największym zainteresowaniem cieszą się lekcje w terenie, prowadzone przez leśników. Organizowane są również wystawy przyrodnicze, z których może korzystać jednorazowo większa grupa osób.

W ramach współpracy ze Starostwem Powiatowym Nadleśnictwo brało udział w Dniach Województwa Zachodniopomorskiego w 2008 r. we Wrocławiu, a w 2009 r. w Katowicach.

Nadleśnictwo wychodząc naprzeciw społeczeństwu stara się nawiązywać kontakty z wszystkimi jednostkami samorządowymi działającymi na terenie Nadleśnictwa Trzebież.

W latach 2008 i 2009 Powiat Policki przeznaczył łącznie kwotę 40 000 zł z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na edukację ekologiczną społeczeństwa, między innymi na organizację konkursów, lekcji terenowych, wystaw, rajdów itp. Środki te umożliwią również zakup materiałów i pomocy dydaktycznych do prowadzenia zajęć edukacyjnych oraz ufundowania nagród dla dzieci i młodzieży biorących udział w konkursach ekologicznych.

2.9. CEL 9. WZMOCNIENIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM I PODNIESIENIE ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW

Monitoring i kontrola są podstawowymi narzędziami do oceny realizacji programów ochrony środowiska dlatego zostały wyodrębnione jako osobny i istotny cel programu.

Państwowy Monitoring Środowiska, według art. 25 ust. 2 ustawy - Prawo ochrony środowiska, jest systemem pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Celem PMŚ, zgodnie z art. 25 ust. 3 ww. ustawy, jest wspomaganie działań na rzecz ochrony środowiska poprzez systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów,
- występujących zmian jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

Informacje wytworzone w ramach PMŚ wykorzystywane są przez Starostwo i gminy dla potrzeb operacyjnego zarządzania środowiskiem.

Kontrola użytkowników środowiska

Działania kontrolne WIOŚ w najbliższych latach stanowić będą kontynuację działań dotychczasowych, ze szczególnym uwzględnieniem obowiązków związanych z funkcjonowaniem Polski w strukturze Unii Europejskiej, dotyczących

zadań w zakresie sprawozdawczości oraz wynikających z nowych przepisów wdrażanych do krajowego porządku prawnego.

W zakresie przeciwdziałania poważnym awariom na najbliższe lata przewiduje się intensyfikację kontroli obiektów niebezpiecznych, stworzenie systemu pozwalającego na analizę i wykorzystanie doświadczeń z zaistniałych awarii i przebiegu akcji ratowniczych oraz stworzenie procedur dialogu ze społeczeństwem w sprawach związanych z lokalizacją i funkcjonowaniem zakładów stwarzających ryzyko poważnych awarii.

W działaniach pokontrolnych wykorzystywane będą przysługujące organom inspekcji uprawnienia w zależności od stwierdzonego naruszenia w zakresie wymuszania przestrzegania wymogów ochrony środowiska.

Istotną rolę w działalności kontrolnej WIOŚ będzie spełniać współpraca z innymi organami kontrolnymi, organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości, organami administracji publicznej oraz samorządu terytorialnego, w tym m.in. z: Najwyższą Izbą Kontroli, Państwową Inspekcją Pracy, Państwową Inspekcją Sanitarną, Inspekcją Weterynaryjną, Inspekcją Handlową, Inspekcją Transportu Drogowego, Państwową Strażą Pożarną, Policją, Służbami Celnymi i Strażą Graniczną. W uzasadnionych przypadkach, zgodnie z obowiązującym porządkiem prawnym, będą podejmowane kontrole we współpracy z innymi organami ochrony środowiska i inspekcjami, celem zidentyfikowania wszystkich aspektów negatywnego oddziaływania na środowisko podmiotów korzystających ze środowiska,

Edukacja ekologiczna

Konieczność działań w zakresie edukacji ekologicznej wynika nie tylko ze strategicznych dokumentów polskich (Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej), EKG ONZ (Strategia Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju) ale także z konieczności kształtowania świadomości ekologicznej społeczeństwa, która przekłada się na możliwość ograniczania degradacji środowiska. Chodzi tutaj o kształtowanie odpowiednich postaw konsumenckich.

Prawo do informacji o środowisku i udział społeczeństwa w zarządzaniu środowiskiem wynika z „Prawa ochrony środowiska”.

Edukacja ekologiczna w Powiecie Polickim realizowana jest poprzez powszechną edukację dzieci i młodzieży, krzewienie wiedzy ekologicznej wśród ludzi dorosłych, podnoszenie świadomości ekologicznej kadry zatrudnionej w gospodarce i administracji.

W edukacji ekologicznej trudną do przecenienia rolę odgrywają szkoły mimo braku podstaw programowych. Dzieje się tak w placówkach, w których działania podejmują nauczyciele - hobbyści. Należy wymienić także inne ważne ośrodki podejmujące zagadnienia edukacji ekologicznej: Ośrodek Dydaktyczno-Muzealny "Świdwie", Ośrodek Edukacji Przyrodniczo-Leśnej w Zalesiu oraz Ośrodek Szkoleniowo-Badawczy w Zakresie Energii Odnawialnej w Ostoi.

Powiat policki wspólnie z Gminą Police, Nadleśnictwem Trzebież, oraz Ośrodkiem Dydaktyczno-Muzealnym „Świdwie” planuje przystąpić do realizacji projektu którego celem jest utworzenie Transgranicznego Ośrodka Edukacji Ekologicznej. Zamierzenie będzie realizowane w latach 2009 - 2012 w ramach polsko-niemieckiego projektu „Życie nad Zalewem Szczecińskim i w Puszczy Wkrzańskiej -natura, ekologia, historia”.

Planowany projekt ma być również elementem „Zintegrowanego Szlaku Turystycznego Powiatu Polickiego” (szlak pieszy, konny, rowerowy i żeglarski). Planuje się zaadoptowanie na ten cel budynków znajdujących się na terenie Nadleśnictwa Trzebież w Zalesiu oraz budynków na terenie Ośrodka Dydaktyczno-Muzealnego „Świdwie” w Bolkowie.

Na terenie Powiatu Polickiego edukacja ekologiczna prowadzona jest obecnie przez dwa ośrodki:

- 1) Ośrodek Dydaktyczno- Muzealny „ŚWIDWIE” ,
- 2) Ośrodek Szkoleniowo Badawczy w Zakresie Energii Odnawialnej w Ostoi.

Informacje o ośrodkach edukacji ekologicznej działających na terenie Powiatu Polickiego:

1) Ośrodek Dydaktyczno-Muzealny "Świdwie"

„ODM” Świdwie od dnia 1 stycznia 2009 r. funkcjonuje jako Oddział II Wydziału Spraw Terenowych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

w Szczecinie. Rezerwat przyrody "Świdwie" położony jest 20 km na północny-zachód od Szczecina i około 3 km od polsko-niemieckiej granicy państwowej, rozciągając się na południowym skraju Puszczy Wkrzańskiej. Tereny tego chronionego obiektu znajdują się w administracyjnych granicach gmin Dobra i Police. Rezerwat jest jednym z najstarszych i największych zachodniopomorskich rezerwatów przyrody. Obiekt ten ze względu na swoje ukształtowanie, istniejącą sieć jezior, oczek wodnych, łąnów trzcinowisk i turzycowisk, podmokłych łąk, fragmentów lasu bagiennego i boru mieszanego, jest miejscem bytowania ponad 200 gatunków ptaków. Poza okresem lęgowym rezerwat "Świdwie" pełni też niezmiernie ważną rolę miejsca odpoczynku i żerowania dla ptaków w czasie ich migracji, zimowania oraz pierzowiska.

W 2000 roku utworzono Ośrodek Dydaktyczno - Muzealny "Świdwie", który przejął administrację nad rezerwatem od instytutu ekologii PAM. Ośrodek posiada bogatą ofertę dydaktyczną. W ciągu roku organizowane są tam liczne konferencje, szkolenia, pokazy przyrodnicze. Z ośrodka korzystają członkowie kół naukowych Pomorskiej Akademii Medycznej, Politechniki Szczecińskiej, Akademii Rolniczej w Szczecinie i Uniwersytetu Szczecińskiego.

Informacje o ośrodku są dostępne na stronie www.police.info.pl/swidwie.

2) Ośrodek Szkoleniowo- Badawczy w Zakresie Energii Odnawialnej

Dwór w Ostoi jest miejscem gdzie prowadzone są, zakrojone na szeroką skalę badania wykorzystania energii odnawialnych. W Ośrodku odbywają się liczne szkolenia, seminaria i konferencje. Posiada on szeroką ofertę zajęć dydaktycznych dla młodzieży szkół podstawowych, gimnazjów, a także szkół średnich. Zajęcia obejmują szeroko pojęte zagadnienia edukacji ekologicznej, ochrony środowiska oraz wiedzę na temat energii odnawialnej i racjonalnego korzystania z przyrody. Zajęcia przewidziane są na czas 4-6 godzin. Obejmują pracę grupową, dyskusje, zajęcia warsztatowe oraz gry i zabawy integracyjne. Ponadto park ze ścieżką dydaktyczną jest licznie odwiedzany przez młodzież szkolną i mieszkańców

Rozpowszechnianie informacji o środowisku jest bardzo ważnym czynnikiem edukacji ekologicznej. Informacje o stanie środowiska naturalnego można znaleźć na stronach internetowych poszczególnych gmin oraz powiatu. Dodatkowo Starostwo Powiatowe w Policach do gromadzenia i upowszechniania informacji o środowisku korzysta z portalu internetowego www.ekoportal.pl, za pomocą którego prowadzi rejestr wydawanych pozwoleń i zezwoleń.

Wyznaczone do tego celu jednostki z terenu powiatu prowadzą akcje mające na celu podnoszenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców. Przeznaczają na ten cel środki finansowe z PFOŚiGW. Ze środków tych finansowano m.in. organizację konkursów o tematyce ekologicznej i wycieczek edukacyjnych dla mieszkańców powiatu. Beneficjentami środków finansowych były jednostki organizacyjne Powiatu oraz m.in. Stowarzyszenie Edukacji Ekologicznej i Gospodarczej w Łęgach, Stowarzyszenie Promujące Kulturę i Turystykę Powiatu Polickiego „Animator”, Liga Ochrony Przyrody, Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Szkoła Podstawowa w Bezzreczu. Część akcji podwyższających świadomość społeczeństwa przeprowadzają poszczególne gminy Powiatu poprzez spoty reklamowe, plakaty i konkursy. W roku 2006 opracowano koncepcje programu edukacji ekologicznej.

Z założeń koncepcji poszczególne gminy wywiązały się w następujący sposób:

Gmina Police:

Urząd Gminy w Policach organizuje akcje sprzątania z okazji „Dnia Ziemi”, w których biorą udział szkoły podstawowe i gimnazja, Przedszkole Publiczne Nr 1 w Policach, Przedszkole Publiczne Nr 6 w Policach, Przedszkole Publiczne Nr 9, Ośrodek Szkolno – Wychowawczy Nr 1 w Policach, Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Tanowie, Rada Osiedla Nr 5 „Gryfitów”, Stowarzyszenie Ekologiczne „Łarpia” Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Polickiej „Skarb”, pracownicy Urzędu Miejskiego w Policach. Szkoły otrzymują środki finansowe z przeznaczeniem na edukację ekologiczną. Przeprowadzane są konkursy np. „Ochrona bezdomnych zwierząt oraz edukacja w zakresie ochrony zwierząt”, „Europejski Dzień Bez Samochodu”, „Eko-spotkanie na leśnej polanie” oraz

„Warsztaty ekologiczne dla dzieci i młodzieży”, Gmina finansuje wykonanie worków biodegradowalnych. Opróżniane są ustawione na terenie Gminy Police pojemniki na zużyte baterie, które trafiają do firmy „Elektro-Eko”, która zajmuje się odzyskiem sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Organizowane są konferencje naukowe. Jedną z nich jest konferencja naukowa „Drzewa i krzewy na terenach rekultywowanych i zdegradowanych” organizowana przez Akademię Rolniczą w Szczecinie we współpracy z Gminą Police. Wykonuje się materiały promujące gminę Police jako Lidera Polskiej Ekologii, m.in. kalendarze promujące walory przyrodnicze Gminy Police, notesy wykonane z surowców wtórnych, biodegradowalne długopisy oraz recyklingowe ołówki i kredki, do których wytworzenia zostały użyte materiały ulegające biodegradacji (kukurydza, tektura) oraz makulatura. W latach 2008-2009 zakupiono prenumeraty: „Aura”, „Ogrody”, „Zieleń Miejska”, „Przegląd Komunalny”, „Problemy Ocen Środowiskowych” dla wielu szkół i przedszkoli. W 2008 roku dokonano zakupu 167 pozycji książkowych o tematyce związanej z ekologią i ochroną środowiska dla Biblioteki im. Marii Skłodowskiej–Curie w Policach.

Gmina Kołbaskowo:

Edukacja ekologiczna na terenie gminy Kołbaskowo prowadzona jest w różnorodnej formie - od edukacji formalnej do nieformalnej. W ramach edukacji formalnej prowadzona jest w placówkach oświatowych poprzez organizację lekcji, konkursów i mini-olimpiad o tematyce przyrodniczej oraz krajoznawczej. Nauczyciele opracowują własne programy autorskie związane z tematyką ekologiczną. Biblioteki szkolne wyposażone są w tytuły o tematyce przyrodniczej, krajoznawczej, itp. W szkołach działają Szkolne Koła Ligi Ochrony Przyrody i Szkolne Koła PCK.

W ramach edukacji nieformalnej dzieci i młodzież z terenu gminy biorą udział w różnorodnych programach edukacyjnych, akcjach, kampaniach, konkursach, itp. Miejsca, zajmowane przez uczniów tutejszych szkół i przez same szkoły (np. program „Czysta Szkoła”, konkursy „Dziennik z wakacji”, „Zostań tropicielem dzikich wysypisk śmieci”, itp.) świadczą o wysokim poziomie edukacji ekologicznej, prowadzonej w tutejszych placówkach oraz o wysokiej świadomości

wychowawców i uczniów. W ramach edukacji nieformalnej, na terenie samej gminy, odbywają się różnego rodzaju akcje, festyny, konkursy, wystawy, rajdy, kampanie i programy edukacyjne, np. „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”.

Edukacja nieformalna na terenie gminy jest słabo rozwinięta. Nie opracowano programów edukacyjnych, skierowanych do dorosłej części społeczeństwa.

Program dotyczący ochrony środowiska opracowany dla gminy Kołbaskowo wyznacza obligatoryjnie następujące cele działań:

- opracowanie programu edukacyjnego,
- prowadzenie, co najmniej dwa razy w roku, całodziennych zajęć praktyczno–dydaktycznych z wybranymi klasami szkół podstawowych,
- systematyczne umieszczanie informacji o tematyce ekologicznej i stanie środowiska na stronie internetowej,
- pozyskiwanie środków finansowych na edukację ekologiczną,
- utworzenie Powiatowego Centrum Edukacji Ekologicznej,
- utworzenie w Starostwie Powiatowym, a następnie w urzędzie gminy systemu gromadzenia i upowszechniania informacji o środowisku,
- organizowanie cyklicznych szkoleń i akcji informacyjnych o stanie środowiska.
- współpraca przy tworzeniu strony internetowej, na której zamieszczane będą informacje dotyczące ochrony środowiska w powiecie,
- prowadzenie stałej akcji informacyjno–reklamowej poprzez współpracę z lokalnymi mediami.

Gmina Nowe Warpno:

Edukacja ekologiczna na terenie gminy Nowe Warpno prowadzona jest w różnorodnej formie - od edukacji formalnej do nieformalnej.

Edukacji formalna prowadzona jest w placówkach oświatowych. Edukacja ekologiczna na terenie Zespołu Szkół w Nowym Warpnie prowadzona jest na bardzo wysokim poziomie. Opiera się ona na współpracy z Radą Pedagogiczną, Radą Rodziców, Samorządem Szkolnym, ZHP, Urzędem Gminy, Nadleśnictwem Trzebież, Urzędem Morskim (obwód ochrony wybrzeża), Adler Schiffe, Żegluga

Pomorską S.A., Policją, szkołami z regionu, województwa, kraju, sołectwami, mediami, szkołami zagranicznymi.

W ramach edukacji formalnej zostały zrealizowane m.in.: „Światowy Dzień Ziemi”, liczne imprezy turystyczne i środowiskowe, wycieczki piesze, rowerowe, zagraniczne w ramach realizacji ścieżek edukacyjnych (w tym ekologicznej), udział w konkursach powiatowych, wojewódzkich, ogólnopolskich, międzynarodowych (tematyka przyrodnicza i ekologiczna).

Edukacja nieformalna na terenie gminy Nowe Warpno nie jest mocno rozwinięta. Brak jest programów edukacyjnych, skierowanych do dorosłej części społeczeństwa.

Gmina Dobra:

W gminie edukacja społeczeństwa odbywała się za pomocą ulotek informacyjnych pozostawionych w ogólnodostępnych miejscach oraz plakatów ilustrujących sposób prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów, a także identyfikację kolorów pojemników z ich przeznaczeniem.

Pojęcie edukacji ekologicznej odnosi się również do idei partnerstwa oraz ekorozwoju. Załącznik do uchwały Nr V/35/2007 Rady Powiatu w Policach z dnia 23 lutego 2007 r. zawiera Wieloletni Program Współpracy Powiatu Polickiego z Organizacjami Pozarządowymi.

Strategicznym celem Programu Współpracy jest stworzenie platformy wzajemnego partnerstwa (współpracy) pomiędzy Powiatem Polickim a organizacjami pozarządowymi, co stanowić będzie podstawę do podejmowania wspólnych działań mających na celu realizację zadań publicznych, określonych w art. 4 ustawy.

Optymalizacja wspólnych działań samorządu powiatowego i organizacji pozarządowych pozwoli również, m. in. na kreowanie właściwej polityki społecznej oraz wzmacnianie aktywności społeczeństwa obywatelskiego. Do tej pory działalność organizacji na terenie powiatu nie była widoczna.

Planuje się współpracę z organizacjami pozarządowymi głównie w sferach:

- pomocy społecznej,

- krajoznawstwa,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji,
- upowszechniania kultury fizycznej i sportu - współpraca z organizacjami zajmującymi się promowaniem i upowszechnianiem sportu oraz kultury fizycznej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży,
- ochrony środowiska i edukacji ekologicznej,
- ochrony i promocji zdrowia,
- promocji i rozwoju Powiatu Polickiego.

Koordynatorem działań podejmowanych ze strony Powiatu przy realizacji Programu Współpracy będzie Referat Spraw Społecznych i Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Policach.

PODSUMOWANIE

Niniejszy raport z wykonania „Programu ochrony środowiska Powiatu Polickiego na lata 2008–2011 z perspektywą do roku 2015” obejmuje dwa pierwsze lata obowiązywania PPOŚ, tj. 2008 i 2009.

Obowiązek opracowania raportu z realizacji programu ochrony środowiska za okres 2 lat wynika z art. 18 ust. 2 ustawy - Prawo ochrony środowiska. Opracowanie przedstawia się organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego. Ustawodawca nie narzuca formy przyjęcia raportu. Raport jest oceną realizacji zadań zawartych w strategicznym dokumencie jakim jest Program Ochrony Środowiska. Stanowi on okresową ocenę jednostki terytorialnej z wykonania lokalnej polityki ekologicznej i podstawę do dokonania korekty względnie zmian w jej realizacji.

„Program Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego” stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w Powiecie. Podstawowym założeniem w tworzeniu programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach – od krajowego do gminnego – jest, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewniła skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyła warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Analizując realizację PPOŚ należy pamiętać, że praktycznie zadania o charakterze wykonawczym, czyli mające bezpośredni wpływ na stan środowiska i związane z jego ochroną przed szkodliwym oddziaływaniem, obciążają samorząd gminny i podmioty gospodarcze. Charakter zadań z zakresu ochrony środowiska wykonywany przez samorząd powiatowy determinuje możliwości jego bezpośredniej ochrony.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono zadania, które były realizowane w ramach przyjętego przez Radę Powiatu w Policach Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego.

Mimo tak krótkiego okresu czasu jaki upłynął od zatwierdzenia programu ochrony środowiska nastąpiły zmiany w przepisach na tyle znaczące, że część zadań zapisanych w programie uległa zdezaktualizowaniu. Ponadto

niektóre z zadań obciążających samorząd powiatowy wymaga nakładów znacznych środków finansowych, co niejednokrotnie jest podstawową przyczyną braku ich realizacji. W tym przypadku ważną sprawą jest określenie priorytetów dla poszczególnych tematów zadań i określenie konieczności ich wykonania w określonym czasie. Prawo ochrony środowiska przewiduje wykonanie aktualizacji programów ochrony środowiska co 4 lata, co umożliwi doprowadzenie zapisów programu do zgodności obowiązującymi przepisami.

Podsumowując miniony okres obowiązywania Programu Ochrony Środowiska należy stwierdzić, że był on czasem wytężonej pracy i efektywnego działania, czego efektem było m.in. nadanie tytułu Lidera Polskiej Ekologii 2009 dla Powiatu Polickiego.